GOD. XXXI BROJ 1 BEOGRAD, JANUAR, 1962. CENA 30 DIN.

BLAGOVEST

Ant. Correggio: BLAŽENA DEVICA S DETETOM

Od Istoka sunčanoga do nakraj svijeta bijeloga
Vladaru Kristu pjevajmo, kog rodi Djeva Marija

24371

BOŽIĆNE SVJEĆICE

Božićne svjećice, koje ste mi obasjale velike dane Isusova rođenja — svjećice, raznobojne, davno dogorjele, danas ste sinule žarkim sjajem u mojem sjećanju. Blistavi trag najljepših svetkovina pred mojim je očima — u svakoj od vas opet plamti nezaboravna radost Božića, u svakome ovome svijetlu opet je svečanost jednog bijelog navještenja radosti. U vama, svjećice, život je mojega mladoga ushita, poklon otvorena neba srcu djetinjem.

Božićne svjećice, sinule ste u domu blagoslovljenom ljubavlju i dok su trnuli mnogi blještavi vatrometi trenutnih oduševljenja, vaš je sjaj ostao, povučen u srce, drag i topao — sjaj, potisnut kadikad drugim bojama i plamenovima, ali uvijek živ, uvijek privlačan.

Gdje su buktinje obećanja i priviđenja ljepote, što su nekada punile moje oči? Ništa nije preostalo od njih za ovaj samotni sat, kada misao traži tiho, sigurno zakrilje, samo vi, božićne svjećice, plamtite mirno i radosno, kao vjerni svjedoci neprolaznih zanosa, kao rascvjetane zvijezde na stazi k visinama. U vašem je plamenu netaknuta sreća moje mladosti, san o svetoj noći i betlehemskom Janjetu, lik najdražih ljudi, pjesma anđeoska.

Svjećice, davno dogorjele, vi opet svijetlite u spomen uzvišene svetkovine, svijetlite nepromijenjenom srcu djetinjem.

ČOVJEK I BOG

Vjekovi su prolazili ispunjeni čovjekovom težnjom za Spasiteljem. Godine, ovijene sjenama trpljenja, koje je tek trenutno razmicala svjetlost nade u Njegov dolazak.

U grijesima je ogrezla Judeja, kada je Riječ postala Tijelom pod srcem nevine Djevice. Od anđelova navještenja, od velebne hvale Gospodinu, koju reče presveta Majka u susretu s Elizabetom, od radosti Ivana Preteče, kada je osjetio Sina Božjega u svojoj blizini, sve do puta u Betlehem, gdje će sinuti Sunce svijeta, spasenje se bližilo ljudskom rodu. Ali grad je zatvorio vrata svojih domova Najvišemu. Ne prisluhnuše ljudi tvrda srca zovu Ljubavi i ona uđe u špilju nad dolinom pastirskom.

*

Sveta je noć procvjetala zvijezdama i probudila pastire, kada se anđeli spustiše nad zemlju. Anđeoska je pjesma slavila Boga na visinama i navijestila mir ljudima dobre volje. Sa siromašnim svojim darovima pokloniše se betlehemski siromasi svome Kralju, a Djetešce Marijino darovalo je svoj prvi smiješak skromnima i poniznima. Veliko je milosrđe započelo život čovjeka, kako nitko ne bi izginuo, koji povjeruje u Njega, kako se nitko ne bi izgubio, koji Njega nađe na krilu Majke presvete. Rodilo se božje Djetešce da strada i da umre za spasenje grešnika, da prođe tvrdim stazama pomažući bolesnima, uskrisujući umrle i objavljujući Evanđelje.

On, Put, Istina i Život.

Čovjek i Bog.

NA POČETKU GODINE

Gospodine, na početku godine nove Ti blagoslovi naše molitve i naša djela.

Blagoslovi naše obitelji, da se u njima u sve dane sveti Tvoje ime. Blagoslovi našu domovinu, da posvuda bude mir Tvojih darova. Upali žrtveni plamen u našim pregnućima, da obasjani budu visovi života. Neka Tvoja veličina ispuni naša srca da upoznamo smisao svoga određenja.

Blagoslovi nas, Gospodine, na početku ove nove postaje na putu u vječnost. Neka naši dani budu dani rada i težnja za uspomenom k Tebi, neka naši napori budu pošteni i čisti. Daruj nam snagu u borbama, izdržljivost u tegobama, vjernost u iskušenjima. Daruj nam uskrsnuće u dane pobjede, u svijetu nepropadljive sreće u Tvojoj ljubavi bez kraja.

SNJEŽNE TIŠINE

Isuse, bijela je pustoš nad krajem.
Šutnja snježne bjeline.
Tišina.
I Tvoje rođenje bilo je za ljude
tišina i šutnja.
Bilo je glasno i slavno
za anđele,
za mudrace
i za pastire čista srca.

Glasno je i slavno za sve ljude
bilo tek proljeće tvojeg života,
sunčani sjaj iz Tvojih rana
sa Tvojega križa
i Uskrsnuće Tvoje —
raskoš Vječnoga Proljeća
darovanog svima nama.

Znamo da nam plodovi
tog Proljeća
mogu dozoriti tek u nebu.

A sad je Božić. I snijeg.
Snježna pustoš. Šutnja. Tišina.

Samo anđeli, mudraci
i oni koji su čistog srca
znaju
da pod bijelim snijegom
klija bogata žetva Tvojeg rođendana.
Klija obilje milosti
za sve ljude, koji Te ljube
i koji su po toj ljubavi doživjeli
u svojem srcu Božić,
rođendan ljubavi
za bližnje, za drage i za neprijatelje svoje.

BOŽIĆNA TAJNA

Možda nije nijedna druga kršćanska tajna nadahnjivala toliko umetnika koliko tajna Kristova rođenja. Kršćanski Rim čuva nebrojene umetničke slike koje predstavljaju ovu tajnu. Nemačka je zemlja gde je izrada božićnih jaslica dostigla vrhunac, gde se često priređuju bogate izložbe božićnih jaslica.

Neka ovaj Božić nadahne i nas, da bismo kojim potezom dobre volje usavršili i mi sami umetničko delo koje stvara u našoj duši Duh Sveti!

Sv. Luka evanđelist, opisujući Isusovo rođenje, troši gotovo više vremena na slikanje istorijskih prilika i podataka u kojima je Krist došao na svet, nego na rođenje samo, kao da bi hteo unapred isključiti svaku sumnju u njegovu istorijsku istinu. Dve kratke rečenice sadržavaju prevažnu istorijsku činjenicu Kristova rođenja: »Dok su tu bili, njoj dođe vreme da rodi. I rodi svoga provorođenog Sina, te ga povije u pelenice i položi u jasle, jer u gostionici nije bilo mesta za njih« (Lk. 2, 6, 7).

Poslušan naredbi rimskog cara Augusta sv. Josip sa zaručenom ženom bl. Djevicom Marijom pođe u Betlehem, svoj zavičajni grad. Ovde, u negostoljubivom gradiću Mariji su se dopunili dani. Izvana kao svaki drugi mladi bračni par, a stvarno jedinstvena nazaretska Obitelj, nedostiživi uzor svakoj kršćanskoj obitelji, puna najlepših kreposti.

Dete, koje bl. Gospa rodi u potresno siromašnim prilikama, nije obično dete, nego pravi Sin Božji, Spasitelj sveta. Njega su nagovestili nadahnuti proroci, Njega je iščekivao izabrani Božji narod. »On, iako je po naravi Bog, nije se uporno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se duboko spustio uzevši narav sluge i postavši sličan ljudima. I kad se pojavi u obliku čovjeka, ponizi se još više postavši poslušnim do smrti — do smrti na križu« (Filip. 2, 6—8), tako tumači Kristovu poniznost i njegov bedan izgled apostol naroda i dodaje na drugom mestu: »Uistinu, mi imamo velikog svećenika, koji može saosećati s našim slabostima, jer je prošao iste kušnje kao i mi, osim greha« (Hebr. 4, 15). Isus se dakle u vanjskim prilikama života nije hteo razlikovati od drugih ljudi. Njegova se božanska priroda očitovala pre svega u svetom, kreposnom životu bez svake senke greha.

Sveta Obitelj pravom pobožnošću i svetom radošću prima u svoju sredinu Božje Dete, koje im nebeski Otac poklanja po devičanskoj Majci. Još nije bilo deteta na zemlji koje bi imalo bolje i svetije roditelje nego što su bili Blažena Gospa i sveti Josip Isusu. Kao predani sluge Božji bili su potpuno spremni da izvrše sve što bude nebeski Otac tražio od članova te svete Obitelji. Prvi koji su se u betlehemskoj štalici poklonili Novorođenome bili su presveta devičanska Majka i njegov Hranitelj sv. Josip. Setili su se svega što im je govorio pre Kristova rođenja anđeo Gospodnji. Čvrsto su verovali da je to dete Sin Božji, obećani Spasitelj sveta. U bezbroj umetničkih tvorevina ovekovečen je taj momenat klanjanja Božjem Detetu.

Kristovo rođenje znači nadasve radostan i utešan događaj za čitav ljudski rod. Navršili su se dani iščekivanja Spasitelja koji su trajali hiljade i hiljade godina. Pojavio se na zemlji drugi Adam koji je popravio što je prvi Adam sagrešio, tako da može crkvena liturgija na veliku subotu najvećom radošću pevati: »O zacelo, potrebita greha Adamova, koji se izbrisa smrću Kristovom! O sretne krivnje, koja zavredi takova i tolikog Otkupitelja!« Bog je tako ljubio svet, da je dao svog jedinorođenog Sina da ne pogine nijedan koji u nj veruje, već da ima večni život« (Iv. 3, 16). U kakvim se god prilikama nalazili, misao na Božić, kada se pokazala dobrota i čovekoljublje našega Spasitelja Boga, teši nas i diže da ne klonemo. Ako nas tište nevolje, zar

je bila sveta Obitelj bez njih? Kao što se zlato čisti u ognju, tako se čovek čisti od greha i slabosti u trpljenju, da bi postao dostojan, zahvaljujući dolasku Kristovu na zemlju, večnog blaženstva na nebu.

Kristov dolazak na svet u betlehemskoj štalici potseća nas na radosne događaje po našim obiteljima. Velika je šteta što su takvi događaji sve ređi! U Trstu dolazi prosečno jedno dete na jednu obitelj. Zar je u našim velikim gradovima mnogo bolje? Pa možda čak po nekim seoskim župama?

Svako po svetom krštenju posvećeno dete slično je malom Isusu, dostojno da bude pribrojeno blaženima na nebu, ako umre u svojoj nevinosti. Dete prirodno privlači na sebe ljubav i brigu roditelja, a time se i roditelji međusobno jače povezuju. Što više dece u kući, toliko čvršća povezanost muža i žene, majke i oca. Deca su prvi cilj bračne veze, o kome govori Bog već u zemaljskom raju: Rastite i množite se te napunite zemlju.

Da li je moguće govoriti o kršćanskom životu u katoličkim obiteljima i župama, koje izumiru, gde ima prosečno jedna obitelj jedno dete, najviše dvoje? Kako se tamo poštuje šesta Božja zapoved? Kakva je tamo svetost bračnog života, kad se zna da je svako namerno lišavanje prirodne moći bračnog čina težak smrtni greh! Zar nije već po prirodi osuđena na smrt obitelj, u kojoj ima više starih ljudi nego mladih?

Veliko je dostojanstvo čoveka, kad je sam Bog hteo postati kao jedan od nas! Čovek je kruna i veliki svećenik među vidljivim stvorenjima. Visoka je dakle i čast oca i majke, koji najtesnije sarađuju u rađanju novog čovjeka!

Po Isusu Kristu naše je ljudsko dostojanstvo još više usavršeno i unapređeno. Kako reče sv. Avgustin: Bog je postao čovek, da bi čovek postao »bogom«. Jeste, po Kristovoj milosti krštenjem postajemo deca Božja i baštinici nebeskog kraljevstva.

Ne plašimo se da će zemlja uskoro postati prenapučena. Postoje još neslućene mogućnosti korištenja prirodnih bogatstava. Nebo međutim uopće ne može poznavati problema prenapučenosti. Da ima još stotinu i hiljadu puta više ljudi na zemlji i kandidata za nebo, u nebu će biti dovoljno mesta za sve.

Neka bi ovogodišnji Božić potaknuo kršćanske supružnike da se zamisle nad ovim pitanjem dečjeg blagoslova i da donesu odgovarajuće zaključke, da bi za idući Božić bilo više kolevki po našim obiteljima, više kandidata za nebo.

SVETLOST

Mrak je negacija, svetlost afirmacija. Tama odbija, svetlost privlači. Svetlost znači život, a tama smrt.

Nauka tvrdi da je početak materije svetlost, talas svetlosti. Primarna energija. Što nauka samo nagađa, potvrđuje Božja objava, koja nam na prvoj stranici Mojsijeva prikaza o stvaranju sveta govori da je prvi dan Bog stvorio svetlost.

Bez svetlosti sunčanih zraka nema divnog šarolikog cveća i zelenja, nema života.

Bez svetlosti ni duša čovekova ne može napredovati, cvasti i donositi plodove dobrih dela. A gde je takav izvor duhovne svetlosti, koji može svaku dušu oživiti i usrećiti?

Na početku Nove godine stoji napisano u svim katoličkim kalendarima crvenim slovima Ime ISUSOVO. ISUS je Sunce duhovne svetlosti — pravde i istine, početak pravog života, zato s Njegovim dolaskom na svet počinje nova, naša era.

Prvi dan u godini nas upozorava da nema drugog imena, da nema drugog sunca, koje bi moglo svet usrećiti i spasiti, svetu pravi život dati. Zato je prilikom njegova rođenja u tamnoj noći nad bednom štalom, simbolom čovečanstva pokrivenog tamom poganskih zabluda, zasjala neobična svetlost koja je rasterala stari mrak, mrak verskog neznanja i socijalnih nepravdi. Iz te svetlosti zaorila je svetu pesma o miru, za kojim žudi svako stvorenje, ali ga bez Večnog Sunca naći ne može. Pravi je mir kada budu svi stanovnici Zemlje kao braća živeli, a kao Božja deca nebeskog Oca slavili. Kada budu ljudi složno pevali: »Slava Bogu na visini«, tada će Bog Zemlju mirom blagosloviti.

Mudraci sa daleka Istoka po tragu su zvezdine svetlosti išli, da su do Izvora večne

svetlosti stigli. Tako su iz tame poganstva ušli u svetlo novozavetnog kraljevstva.

Čak i starac Šimun je držeći Krista u svom naručju umirući radosno pevao o svetlosti koju mu neće ni mrak smrti ugasiti. Ko Kristovu istinu u duši nosi, ko za Kristom hoda, taj hoda u svetlosti i napuštajući ovu suznu dolinu ulazi u svetlo kraljevstvo večne radosti.

Stari su pogani pod teretom zabluda uzdisali: »Ko će doći da nas pouči o istini?« Ti ne možeš i ne trebaš uzdisati, jer ti na početku godine Večna Istina ruku pruža da te povede po svetloj stazi pravednosti, milosti do konačne pobede u večnoj domovini, gde neće biti ni senke žalosti ni traga nepravde. Razume se, ko želi onamo stići, mora s Kristom križ svoj nositi, mora uz Krista i na Kalvariji biti, mora vernost Kristu do kraja očuvati. A zato treba Krista — Sunce — Svetlo života dobro upoznati!

Ime Isusovo. Je li ti zaista poznato? Poznaš li život njegov? Poznaš li njegova dela? Poznaš li knjigu nad knjigama — Sveto pismo, naročito knjige Novog zaveta?

Ako si upoznao tajnu atoma i prebrojio bezbrojne galaktike, ako bi se spustio u strašne morske dubine ili se sa svemirskim brodom prebacio izvan granice zemaljske gravitacije, a svoje duše i Svetlosti duše — Krista Spasitelja nisi upoznao, u mraku si ostao. I u večni ćeš mrak otići.

Više svetlosti tvojoj duši! Trajnu i neugasivu svetlost naćićeš u Kristu i Njegovoj Crkvi. Putokaz ti je knjiga nad knjigama, Sveto pismo. Tumač ti je katekizam i dobra verska knjiga. A hladni izvor na zamornom putu života je sveta liturgija, gde Krist milost, pomoć i samoga sebe deli vernim dušama.

S Kristom i uz Krista u Novu godinu!

ZEMALJSKI RAJ

»Tada zasadi Gospod Bog daleko na istoku vrt u Edenu i stavi tamo čovjeka, kojega je bio načinio. I dade Gospod Bog, te niče iz zemlje svakojako drveće, ugodno za pogled i dobro za jelo, i drvo života usred vrta i drvo spoznanja dobra i zla« (Gen. 2, 8—9).

Sveti je pisac prikazao stvaranje svijeta i čovjeka i postigao svoj višestruki cilj: poučiti ljude svojeg vremena, kao i buduća pokoljenja, o ovim temeljnim istinama: Bog je jedan jedini, vječan, prije svake materije i iznad ovoga svijeta, dakle čisti i savršeni Duh; ovaj materijalni svijet nije vječan, on je stvoren od Boga iz ničega; sva bića, nebeska i zemaljska, neživa i živa, puki su stvorovi, ograničeni, promjenljivi i raspadljivi, a svi podložni vrhovnom Božjem gospodstvu; Bog je svemoguć, jer sve nastaje Njegovom voljom i na Njegovu zapovijed; čovjek je najplemenitiji stvor Božji, jer je on pravi spoj između materijalnog i duhovnog svijeta: po tijelu pripada materiji, po duši pripada duhovnom svijetu, jer mu je duša neposredno od Boga, stvorena na sliku i priliku Božju; čovjek je obdaren razumom i slobodnom voljom i time ima podvrći materiju svojoj vlasti i njome upravljati; žena ima svoj početak iz prvog muža i stoga je iste vrijednosti kao i muž; ženidba je Božja ustanova, a njezine su vlastitosti jednoženstvo i nerazrešljivost; ljudi imaju raditi šest dana, ali sedmi dan treba Bogu posvetiti i time, uz odmor tijela, podati dužno klanjanje i čast Bogu, priznavši svoju svestranu ovisnost o Njemu.

U daljnjem opisivanju sveti pisac prikazuje sretno stanje nedužnosti i milosti prvih ljudi. Ovo prikazivanje nastavlja istim pučkim načinom izražavanja, kao što je bio slučaj sa opisivanjem stvaranja svijeta: historijske događaje i vrlo važne istine odijeva u literarno ruho tadašnjeg načina mišljenja i izražavanja. Stoga će sreću naših praroditelja opisati onako kako si je to mogao zamisliti istočnjak onog vremena. Izlaganje svetog pisca ne moramo i ne smijemo analizirati i shvaćati kao da bi njegova nakana bila, da u svim detaljima opiše strogo historijskim načinom. To bi bilo i nemoguće, bez posebne Božje Objave, jer su događaji veoma davni a pouzdanih dokumenata ili sasvim pouzdanih predaja nije bilo. Uostalom, to nije bilo ni potrebno za cilj, kojeg si je sveti pisac postavio. Opis, dakle, zemaljskog raja spada u idealno i pučko prikazivanje sreće naših praroditelja. U tom književnom ruhu sveti pisac izlaže historijske istine iz povijesti prvih ljudi: njihovo stanje sreće na jednom mjestu ove naše zemlje. Stručnjaci su uložili mnogo truda u pokušaju da pravilno shvate sveti tekst. Ali svi pokušaji, da se odredi točno mjesto gdje bi se zemaljski raj bio nalazio, ostali su bez rezultata. Ali to nije ni važno, ako promotrimo pravu bit svetopisamskih riječi. Kao što smo, u izvještaju svetog pisca o stvaranju svijeta, tražiti ono što je pisac htio izraziti (istine, koje smo gore naveli), a nismo pridavali važnosti književnom ruhu, kojim je te istine sveti pisac odjenuo (na pr. šest dana od 24 sata), tako ćemo i ovdje pravilno shvatiti sveti tekst, budemo li tražili ono što sveti pisac hoće izložiti, a ostavili po strani način, kako on to izlaže.

Mislimo stoga, da je opis zemaljskog raja više idealan i pučki nego realan i historijski. Sveti pisac kani izložiti ono što je doista važno i što je historijska istina, tj. puna naravna sreća prvih ljudi u stanju ne-

dužnosti. Da sveti pisac navodi kako je zemaljski raj obilovao »svakim drvom ugodnim za pogled i dobrim za jelo«, da nam zemaljski raj opisuje kako je natopljen velikom rijekom, to je idealno stanje sreće za svakog istočnjaka, koji si nije mogao zamisliti nešto ljepšeg od obilne vegetacije, ugodne hladovine, i obilne vode. Time su istočnjaci oskudijevali i to se naročito cijenilo.

U našem izlaganju ne kanimo zanijekati realno postojanje nekog mjesta sreće, u kojem su se nalazili naši praroditelji (zemaljski raj). To je mjesto nužno postojalo, a bilo je tamo gdje je Bog smjestio Adama i Evu. Kao što su prvi ljudi historijske osobe, tako je i mjesto njihovog boravka neko geografsko mjesto. Način, međutim, opisivanja tog mjesta, kao i geografski položaj, koji sveti pisac navodi, spadaju u idealno i pučko prikazivanje, koje je sveti pisac usvojio u skladu sa tadašnjim pučkim načinom mišljenja i izražavanja.

Sveti pisac navodi, da su usred »zemaljskog raja« rasli »drvo života« i »drvo spoznanja dobra i zla«. Kako treba to tumačiti? Da li ta drva spadaju u realne povijesne činjenica, ili ih treba drukčije protumačiti?

Službena crkvena nauka nije o tome ništa određeno izjavila. Među povijesne činjenice, koje treba priznati, Biblijska Komisija ne ubraja realno postojanje drva života, kao ni drva spoznanja dobra i zla. Ipak, iz toga ne slijedi, da treba odmah odbaciti historijsku realnost tih stabala u zemaljskom raju. Potreban je najveći oprez i daljnje proučavanje, da se dokuči ono, što je sveti pisac htio reći pod uplivom Božjeg nadahnuća.

U prošlosti je bilo raznih mišljenja. Uz one, koji brane historičnost postojanja u zemaljskom raju pravih stabala, imamo i onih, koji tvrde, da je to simbolizam i prema tome, da i to spada u literarno ruho, koje je sveti pisac usvojio. Već sveti Augustin priznaje, da se pravoj vjeri ne bi protivilo mišljenje, da su stabla života i spoznanja dobra i zla, o kojima govori sveti pisac, samo simboličke figure (S. Augustinus, De Genesi ad litteram, XI, 41). Inače, sama stvar nije tako važna, jer treba svratiti svu pozornost na istine o kojima nas sveti pisac hoće poučiti.

Koje se, dakle, istine kriju u priprostom i pučkom opisu zemaljskog raja?

I. Prvi su ljudi stvoreni od Boga i kao takvi posjedovali su nepokvarenu i nedužnu ljudsku narav. Takvu je narav Bog uzdignuo u vrhunaravni red i obdario prve ljude posvećujućom milosti. Vanjski znak Božje dobrote prema ljudima bila je puna zemaljska sreća u životu u zemaljskom raju. Čovjek, međutim, jer je sastavljen i od tijela, bio je podložan i tjelesnim promjenama i smrti. Ali, u svojoj neizmjernoj dobroti, Bog je obdario prve ljude povlasticom besmrtnosti tijela. Znak ili simbol te besmrtnosti imamo u drvu života, koje raste u zemaljskom raju. Pitanje historičnosti i realnosti drva života sporedno je pitanje. Stoga današnji tumači Svetog Pisma ne inzistiraju na tom pitanju. Povlastica besmrtnosti tijela je objavljena istina, koja nadvisuje ostala sporedna pitanja.

II. Sveti pisac kaže, da je u zemaljskom raju raslo i »drvo spoznanja dobra i zla«. O naravi tog drva treba reći ono, što smo rekli o naravi drva života. Bog zabranjuje jesti od drva spoznanja dobra i zla. Praroditeljima Bog zabranjuje, da si prisvoje povlasticu određivanja što je dobro i što je zlo. To je pridržano samo Bogu. Bog je, naime, jedino mjerilo moralnosti ljudskih čina. Ljudi se moraju ravnati po tom pravilu. Prvi su ljudi, međutim, jeli od zabranjenog stabla i tako podlegli oholosti i neposlušnosti. Time su si prisvojili znanje o »spoznaji dobra i zla«, tj. sami su si preuzeli povlasticu da određuju što je moralno dobro a što zlo. Opet smo dakle, u simbolizmu: prvi ljudi jedu od zabranjenog voća, a to je slikovito prikazivanje neposlušnosti Bogu, otpada čovjeka od Boga.

Pitanje povjesne realnosti »drva spoznanja dobra i zla« ništa ne doprinosi, a isto tako ništa ne smanjuje značenje istina, koje sveti pisac hoće istaći: prvi se ljudi nalaze u stanju pune zemaljske sreće u Božjem vrtu; u tom stanju nedužnosti i pravde oni intimno opće s Bogom, od koga imaju sve naravne i vrhunaravne darove. Ako su kasnije izgubili darove Božje, razlog se nalazi u prekršaju Božje zapovijedi.

Crkva, koja ima od Boga vrhovnu vlast da ispravno tumači Sveto Pismo, nije se izjasnila u vezi povijesne realnosti drva života i drva spoznanja dobra i zla, o kojima sveti pisac pripovijeda u svojem izvještaju o prvim počecima ljudskog roda. Stoga je slobodno katoličkim tumačima istraživati, kako bi dokučili pravi smisao svetopisamskih riječi. Kod toga, dakako, treba biti spreman priznati vrhovni sud Svete Crkve, ako bi jednog dana ona konačno riješila ove teškoće i dala autentično tumačenje.

Napominjemo, na kraju, da izraz »spoznanje dobra i zla« znači stanje grešnosti. Sam sveti pisac u svojoj V. knjizi, kad govori o nedužnosti djece, kaže, da oni »ne znaju udaljenost dobra i zla« (Deut. 1, 39). Naveli smo gornju napomenu samo za to, da upozorimo na teškoće, koje postoje u tumačenju istočnjačkog načina mišljenja i izražavanja. Nipošto ne bi bilo ispravno tumačiti Sveto Pismo prema današnjem načinu izražavanja. Treba se uživjeti nekako u onu davnu atmosferu i misliti i govoriti, kako su onda mislili i govorili. Koliko u tome budemo uspjeli, toliko ćemo lakše razumjeti **riječi Svetog Pisma.**

PJEVAJMO PSALME GOSPODU

Biblija i liturgija ostat će uvijek najbolje poučno sredstvo za duhovni preporod kršćanskog naroda. To je živa kateheza. Ako se ne brinemo da postavimo njih kao temelje, svaki drugi rad bit će bez uspjeha. Od prvih početaka Izraela, Bog se obraćao ljudima preko svoje lične besjede. Ova riječ, upravljena samo pojedinim osobama, kasnije se raširila, ponavljala i postala svojinom čitavog naroda i zajednice. Tako je nastala cijela povijest Staroga Zavjeta i služba riječi i vijesti Božjih doprla je do naroda preko usta proroka i psalmista.

Premda su autori psalama svoje pjesme individualno proživjeli, one su postale sa svojim sadržajem općenite, pristupačne svakom čovjeku, pa ih može u raznim životnim okolnostima uzeti kao svoje. Uzmimo n. pr. poznati Davidov psalam »Smiluj mi se, Bože«. Kralj pjesnik je teško sagriješio, te moli milosrđe Božje, da mu se smiluje i da mu oprosti, a ujedno je spreman na pokajanje i na pokoru. Svaki Židov, koji se nalazio u sličnim okolnostima molio je ovaj psalam kod kuće i u sinagogama, u hramu, tom specifičnom Gospodnjem šatoru. On je postao dio tipično biblijske liturgije. Priznati svoj grijeh, činiti za nj pokoru, dati Bogu zadovoljštinu, eto početka duhovne obnove za svakog čovjeka! Koliko je slabom i posrnulom čovjeku potreban »Smiluj mi se Bože«! U svim vremenima neki su išli za tim da se poriče realnost grijeha, i to kao neki znanstveni fakt. Mnogi učenjaci i književnici, a i autori modernih filmova trude se, da negiraju grijeh kao moralnu krivnju, a tu krivnju opravdavaju kao posljedicu psihičkih bolesti ili nerazmjernih socijalnih sastava. Iz toga slijedi da se kod modernog čovjeka izgubio smisao pokore i žrtve kao sredstva za spasenje, tražeći mjesto toga hemijske i medicinske lijekove i socijalne reforme. Glasoviti propovjednik, američki biskup Fulton Sheen u svojoj najnovijoj knjizi« Život Isusov« piše: »Socijalno poboljšanje svijeta, ako ga ne prati duhovna obnova, kroz čitavu povijest nije imalo pravog uspjeha. I mnogi velikani u tomu su nastradali. U božjim planovima čovjek se usavršuje po žrtvama kušnjama i tjeskobama, najbliže Križu.« Još u prošlom stoljeću kazao je poznati engleski državnik Gladstone, prijatelj našeg Štrosmajera: »Naše današnje društvo izgubilo je smisao grijeha.« I dobri vjernici imaju poteškoće i sumnje o Bogu, koji šuti, koji dopušta da tama katkada privremeno pobijedi svijetlo.

Pogledajmo kao u nekom fantastičnom filmu, kako su u starim vremenima vjernici liturgijski živjeli i svladavali svoje poteškoće. U zoru, prije izlaska sunca, vjernici su se sakupljali u bazilikama na molitvu. Kroz prozore prodiralo je jutarnje blijedo svijetlo. Molili su psalme. U času, kad je svećenstvo ulazilo u crkvu, pjevao se psalam 50 (Smiluj mi se, Bože) i započela je javna liturgijska pohvalna molitva Gospodu. »Smiluj mi se« je poznat kao poglaviti pokornički psalam, uglazbljen od mnogih glasovitih muzičara, ali vjernici ranijih vjekova vrlo ispravno su ga smatrali molitvom dostojnom, da se započne njime novi dan. Najpobožnije prošnje dizale su se Gospodu riječima Davida pokornika, koji je izašao iz tmine grijeha i ponovno našao svijetlo u nadi jednog preporođenog života, tog dara velikog Božjeg milosrđa.

»Poškropi me hisopom, i očistit ću se, operi me, i bit ću bjelji od snijega — Čisto srce stvori mi, Bože, i duh jaki obnovi u meni — Gospodine, otvori usne moje, i usta će moja navješćivati hvalu Tvoju.« Iza Smiluj mi se slijedili su drugi psalmi i himni u toj sugestivnoj zorinoj atmosferi. Dok je sunce izlazilo, vjernici su se vraćali svojoj kući i svojem radu, ispunjeni Isusom Kristom, Suncem pravde i istine.

Psalmi su i kod starih Židova sačinjavali glavni dio službe Božje u sinagogama, u hramu, a i u privatnim kućama. Tako je naš Spasitelj u blagovaoni Zadnje večere skupa sa svojim učenicima molio propisane vazmene psalme, a neki crkveni oci tumače, da je On na drvu križa izmolio sav psalam 21, koji počinje s tragičnim uzdahom: »Bože moj, Bože moj, zašto si me zapustio!«

Pravovjerni Židovi, koji su imali za to vremena, molili su sedam puta na dan prema riječima ps. 118: sedam puta na dan dajem ti hvalu. Prvi kršćani već u apostolsko doba slijedili su u molitvi židovske običaje i na svojim liturgijskim sastancima po riječima sv. Pavla, molili su zajednički psalme.

Židovski psalterij postao je svojina nove kršćanske crkve, koja je zamijenila sinagogu. To dokazuju najstariji liturgijski spisi. U »Apostolskim konstitucijama« propisane su kršćanskim zajednicama odredbe, kako se ujutro i navečer moraju sakupljati u crkvama na zajedničku molitvu. Hvale Bogu na izlasku sunca i na zalasku sačinjavale su poglavitu službu Božju i bile su začetak liturgijske službe za Laudes (pohvale) i Vespere (večernju). U noći su molili samo redovnici u svojim zajednicama. U 4 vijeku kad je prošlo žalosno doba progonstva, kršćani su se u određene dane — navlastito u subotu uvečer i u nedjelju ujutro — sakupljali u bazilikama, koje su se tada počele veličanstveno podizati u zlatu mozaika,

da svetkuju božanske misterije. Još su bile žive uspomene i tradicije iz sinagoge — odakle su se rodile prve kršćanske općine — pa su vjernici molili psalme i čitali Sveto pismo. Kao što se je razvijala sv. Misa, tako je tokom stoljeća »Služba Božja« (molitva psalama, himni i razne pjesme) dobila svoj posebni oblik, ograničen i stabilan s jasnim odredbama i liturgijskim propisima i razvila se tako veličanstvena i puna ljepote, da je postala »službena molitva univerzalne Crkve«.

Prvi, koji je reformirao i uredio moljenje psalama, bio je sv. Benedikt, patrijarha zapadnog monaštva, za g. 500. Današnji »Rimski Brevijar« sačuvao je do danas glavne linije benediktinskog uređenja. Bilo je preudešavanja za vrijeme Grgura Velikoga, a najviše za Inocenca III početkom 13 vijeka. Rimska Kurija skratila je Oficij, koji se molio u papinskoj kapeli iz praktičnh, pastoralnih razloga. Od više knjiga i priručnika stvorio se samo jedan svezak za recitaciju oficija u koru. Otada se počeo uvađati običaj, da se oficij može moliti i privatno. Zbog ove skraćenosti, ova nova knjiga dobila je naziv »Breviarium«, koji je zadržao i do danas. Prvi, koji su primili ovu reformu bili su franjevci po naredbi samog sv. Franje. To je odgovaralo novoj liturgijskoj atmosferi onog vremena, a redovnici su se mogli više posvetiti pučkom apostolatu i propovijedanju. A sestra sv. Klara kopirala je svojom rukom prvo izdanje Rimskog Brevijara za brata sv. Franju.

(Slijedi)

MARIJINO SRCE — SRCE JEDNE BISKUPIJE

Kad se lađom ulazi u Boku Kotorsku, u taj čarobni, daleko poznati, jadranski fjord, otvara se najprije hercegnovski zaljev. Tu je odmah nasuprot Hercegnovi, sav uronjen u zelenilu palma i citrona, rodno mjesto o. Leopolda Mandića, a desno od njega nastavljaju se mjesta Topla i Igalo, mjesta čija imena zvuče kao glazba sunčanog juga, topline i jadranskih žala... Ali taj zaljev, taj perivoj Boke, zapravo je predvorje drugog najvećeg zaljeva Boke, tivatskog zaljeva i mogao bi se smatrati sastavnim njegovim dijelom. Kroz taj prostrani zaljev tivatski idemo lađom naprijed i najedanput dođemo na točku, koja se zaista ima smatrati srcem Boke. Tu se sastaju tivatski, risanski i kotorski zaljev, i sastaju se tako, da se s te točke otvara pogled u sva tri zaljeva, dakle zaista srce Boke.

I tu, u tom srcu, otočić je, na kojemu se podiže čuveno svetište Majke Božje Škrpjelske; Škrpjelske znači isto, što i Gospe otočića, jer škrpjelo znači morski hrid, otočić, a Majka Božja Škrpjelska, dakle, ovdje znači Srce Marijino u srcu Boke kotorske. Svetište je posvećeno Marijinu Uznesenju. Osmi dan poslije blagdana Uznesenja slavi se srce Marijino. Kad je Crkva uvela ovu svetkovinu htjela je, da misao Uznesenja pređe u srce Marijino i tu postane posveta i život. Tu misao osvijetljuje ovaj čudesni otočić sa svetištem Uznesenja i sa položajem srca. U njemu su ta dva praznika povezana, kao što ih povezuje raspored Crkve, tu je Uznesenje Marijino sa svojim majčinskim i toplim osmim danom. Marijino Uznesenje i Marijino Srce.

To je evokacija misli, koju ovaj otočić postavlja svojim svetištem i svojim položajem, ali to isto znači i njegova povijest. Vjernici grada Perasta podigli su još u srednjem vijeku (v. P. Butorac: Gospa od Škrpjela) neku kapelicu Mariji. Ta bi kapelica možda bila tako i ostala, a možda bi je s vremenom bili povećali i poljepšali, ali ne bi značila drugo nego svetište pomoraca, kao što su tolika druga Marijina svetišta uzduž jadranske obale.

Međutim dogodilo se je nešto, što je bacilo drugo misaono osvijetljenje na ovaj otočić i na njegovo svetište. Nedaleko od škrpjelskog otočića ima jedan drugi otočić, posvećen sv. Juraju. Zasjenjen čempresima on djeluje sumorno kao grob. On i u povijesti svojoj znači grob, strašan grob ubistva i svetogrđa. U crkvi tog otočića ubijen je svećenik na oltaru, dok je služio sv. misu. To je bilo godine 1535. Užasna, krvava strast bješe zaslijepila ljude i dovela ih do takvog čina. Kasnije se javio razbor i glas milosti. Čin je bio takav, da ih je gonio u očaj, milost im nije dala da očajaju, nego im je upravila pogled na Mariju, na škrpjelsko ostrvce, gdje je bila kapelica Marijina. Raskajani krvnici došli su na otočić i s dubokom iskrenosti zavapili za milost u Majke ubijenog Vječnog Svećenika. Ponovila se je Kalvarija. Ženo, evo ti sina...

To je od sada imao značiti taj otočić. Ljudi su u dubokoj boli nad svojim grijehom i u milostima, koje su postigli, osjetili, da on to znači, pa su klečeći pred dragom slikom Škrpjelske Bogorodice razumjeli Kalvariju, razumjeli Nju, koja stoji pod križem i moli milost za ubice njena sina Svećenika. Tad se je mala škrpjelska kapelica počela proširivati i poljepšavati.

Uporedo s tim i život u gradu Perastu bivao je sve bujniji, pomorstvo je hvatalo sve većeg maha, čudnovati podvizi hrabrosti i vanredne pomorske vještine redali su se jedan za drugim, zlatni i srebrni darovi pljuštili su na svetište, ono je postajalo sve čuvenije, sve ljepše, sve svetije, dok mu nije duh nadbiskuka Andrije Zmajevića i kist umjetnika Tripa Kokoljića, obojice Perašta-

na, dao sadanji završni oblik realizovane vizije Zvijezde mora, plivajuće pinakoteke na Jadranu...

To je, eto, Škrpjelsko svetište. O njemu se je pisalo mnogo. O njegovu položaju na jednoj morskoj hridi, koji ga predodređuje, da bude smatran svetištem pomoraca, a čudesnim milostima, koje su se tu darivale i darivaju se još uvijek, a među kojima treba naročito spomenuti milost, koju su Peraštani postigli u pobjedi nad Turcima 15. maja god. 1654., o njegovom otsijevu slave Perasta, nada sve znamenitog pomorskog naselja, o njegovoj umjetnosti, osobito slikarstvu, koje je u toliko važnije, u koliko je domaće. Ali na dnu svega je ponovljena Kalvarija, njegova povezanost sa prolivenom krvi svećenika »Drugog Krista«, Srce Marijino, koje sa svog otočića gleda na obližnji otočić, gdje je na oltaru ubijen svećenik, isto onako, kako je gledala na križ svog sina, pa ubicama dijeli milost opraštanja, ljubavi života, srce jedne biskupije i srce jedne Majke, koja je nadmašila majku...

U Svetom pismu Starog zavjeta opisano je, kako je kralju Davidu došla žena Tekuanka i zamolila za milost. Imala je dva sina. Jedan je ubio drugoga. Sad pravda traži, da se ubije i taj drugi, ubica svog brata. Majka moli kralja, da joj poštedi drugog sina. To srce ne pripada ženi Tekuanki. Ona je bila lukava žena. Njom se je poslužio Duh Sveti, da navijesti srce jedne druge žene, koja će zaista tako postupiti. Sv. Alfons je to divno izložio u jednoj propovijedi. Marija ima dva sina, Krista i nas. Mi smo ubili Krista. Sad Pravda Vječna traži, da se pogubi ubica Kristov, ali pred tom Pravdom stoji Marija i moli milost za svog drugog sina...

Poslije čitave bogate i sjajne literature o škrpjelskom otočiću ima li koga, da dođe na otočić, pa da samo pročita ovih nekoliko redaka Svetog pisma i održi ovu Svečevu propovijed?...

Krvavo jedno pokoljenje, koje je ubilo svog brata u bezbrojnim ubijenim životima drugih ljudi, traži mir. To je tragika našeg vremena. Postoji li duhovna veza između ovog otočića i te tragike? Hoće li ovo uznemireno pokoljenje pronaći točku, gdje se ta tragika pretvara u milost? Je li škrpjelsko svetište na putu, da postane opće svetište mira? Nova sjajna perspektiva počinje da se nazire nad njim. Dotle ono ostaje zatvoreno u granicama jedne male biskupije i po svom položaju i po svom značaju ostaje njeno srce. Ali to srce jedne male biskupije Srce je Marijino, koje danas Crkva iznosi pred svijet kao odgovor na pitanje, koje muči čitavo jedno vrijeme: gdje se poslije tolikog prolijevanja krvi može danas za čovjeka naći srce?...

GOSPA BUDVANSKA

Od davnina se posebno u Budvi štuje slika Bogorodice pod nazivom Čudotvorna Majka Božja Budvanska ili Maria in punta.

U budvanskoj samostanskoj crkvi, u kojoj je danas arheološki muzej, postoji spomen ploča posvete crkve: »Consecratio huius ecclesiae die XIX januarii DCCCXL — Posvećenje ove crkve 19. januara 840«. Također, vrlo stara legenda pripovijeda: davno su došli pred Budvu moreplovci s velikim jedrenjakom i noću postavili ovu svetu sliku na budvanskoj obali među dvije svijeće, da bi saznali da li su u Budvi kršćani ili ne. Ako ima kršćana, uzet će sliku, a moreplovci će kod njih nastaviti apostolski rad. Ujutro skupiše se Budvani i vide Gospinu sliku na vrh ponte među dvije svijeće. Povukli su se na dogovor što da rade. Međutim, stranci sa jedrenjaka se pobojali da se ne pogrdi sveta prilika nebeske Majke i povratili su je na brod. Idućeg dana u zoru opet je izlože kao prvi dan na vrh od ponte. Onda dođoše Budvani sa svojim biskupom, svećenstvom i narodom, uzeše svetu sliku i u svečanoj procesiji je donesu u katedralu. Moreplovci su se iskrcali i ušli u grad sa tri redovnika benediktinca. Odmah je bila sagrađena crkva do one ponte, gdje je bila izložena sveta slika i samostan u kojemu su ostali pridošli redovnici. Nad glavnim oltarom u udubini bila je postavljena ova sveta prilika Bogorodice. I danas postoji tu niša, odakle je sveta slika bila prenešena u katedralu.

Kada je Napoleonova vojska zauzela Budvu, pretvoriše ovu crkvu u vojarnu. Radi toga je Čudotvorna Majka Božja Budvanska bila odmah 31. januara 1808. u svečanoj procesiji prenešena u katedralu sv. Ivana. Ovdje joj vjernici Budve posvetiše posebnu kapelu sa krasnim mramornim oltarom od specijalnog luštičkog mramora, u kojemu se vide jasne forme zrna pšenice, listova masline i zrna grožđa. Napravili su joj divan okvir, obukoše u srebro sa pozlaćenim anđelima, srebrenim anđelima nad okvirom koji drže krunu ukrašenu draguljima.

Prigodom opće obnove 1958. g. ove starodrevne crkve sv. Ivana iz 7 vijeka, bila je također restaurirana i ova Gospina kapela i udešen njen okvir. Napravljene su slike ove naše drage i slavne nebeske Majke, koje su raznešene širom čitavog svijeta iz ovoga poznatog turističkog grada. Obitelji budvanske uzele su sebi u kuće po jednu sliku, da im bude uvijek pred očima ova mila vjekovna Majka i Zaštitnica.

Tu slavnu sliku neki nazivaju »Madona nera« i povezuju njeno porijeklo sa Pirinej-

ŽIVOT POD KRIŽEM

Od židovstva preko karmela u logor smrti

2. kolovoza g. 1942 kasno poslije podne pojavila su se na vratima samostana karmelićanki u Ehtu u Holandiji dva oficira njemačkog gestapoa i zatražila da im se odmah izruči njemačka redovnica i poznata naučna radnica dr Edith Stein — sestra Terezija Benedikta od sv. Križa. Dali su joj samo desetak časaka da sakupi najpotrebnije stvari: pokrivač, žlicu, čašu i jela za 30 dana. Usred čitanja dnevnog razmatranja morala je ostaviti samostanski kor i svoje susestre te otići sa činovnicima. Časna Majka im je dokazivala da je gotovo izrađena dozvola da ode s. Terezija u Švajcarsku, neka se stoga njeno odvođenje nešto odgodi, ali bez uspjeha. S. Terezija Benedikta morala se pokoravati pretnjama činovnika, da bi otklonila pogibelj od čitavog samostana. Uzrujane su se sestre sakupile, da bi voljenoj i štovanoj susestri poželjele sretan put.

Šta se dogodilo? Sestra Terezija Benedikta bila je židovskog porijekla. Njeni njemački samostanski starješine su je već prije njemačke okupacije poslali iz Karmela u Kölnu u holandski samostan Eht. Međutim je unatoč tome došla u neprijateljske ruke i postala žrtva represalija okupacionih vlasti uperenih protiv Crkve. Holandski su biskupi naime javno sa propovijedaonica prosvjedovali protiv progonstva Židova, zlostavljanja Crkve i brojnih deportacija. Odgovor na taj protest je bio da je bilo za par dana preko stotinu katoličkih redovnika, koji nisu bili arijskog porijekla uhapšeno, iz samostana odvezeno u logore smrti u Poljskoj. Među drugima bila je također s. Terezija Benedikta od Križa, — u svijetu poznata kao dr Edith Stein. Pretrpjela je smrt ne samo kao žrtva rasnog nego i vjerskog progonstva — zaista za svjedočanstvo vjere.

Tko je bila Edith Stein i zašto se o njoj toliko govori? Ona se rodila g. 1891 u konservativnoj židovskoj porodici. Svoju je mladost proživljela u sredini gdje se poštivale stare vjerske tradicije. Njena majka, Augusta Stein — Courant bila je kao jedna od velikih starozavjetnih žena kakve nam opisuje psalmista David.

Jer joj je muž rano umro, ona je kao udovica na mjesto pokojnog muža samostalno i uspješno vodila veliku trgovinu drvom, kućanstvo i odgajala svojih sedmoro djece, da budu marljiva i poštena. Omogućila im je potrebno školovanje da bi se mogla probijati kroz život. Edith je bila najmlađe dijete, stoga majci napose omiljena i odana. Edith je živjela u okolini u kojoj je zračio duh stare židovske vjere, gdje su se obavljale molitve prije i poslije jela na jevrejskom jeziku, gdje su se strogo održavali propisi Talmuda.

Već rano se Edith zainteresovala za filozofiju. Bila je nada sve nadareno dijete, rano dozrijelo. Neodoljivo je čeznula za novim znanjem, imala je izvanredno dobro pamćenje. Na veliku žalost svoje stroge i vjerne majke, Edith kao mladi đak uprkos razvijenim talentima i usmerenosti prema duhovnim stvarnostima nije pokazivala osobitog vjerskog duha. Kad je napunila 21 godinu života, sama je priznala da ne vjeruje više u Boga. Majka je bila opravdano zabrinuta da ne bi njeno dijete, koje se predalo studiju filozofije, još dublje zagazilo u liberalizam i bezvjerstvo. Poslije svog prestupa u katoličku vjeru, Edith je sama imenovala taj studij: »vječito hodanje nad ponorima«. Zato je stvarno pravo čudo milosti da je Edith Stein dospjela iz sasvim racionalističke okoline u kojoj je učila u duhovni svijet kršćanstva.

Sa studijem filozofije Edith je počela najprije u svom rođenom gradu u Breslavu. Njena se pažnja usmjerila na Edmunda Husserla, utemeljitelja fenomenološke škole, koji je tada bio na vrhuncu svoje slave na filozofskom sveučilištu u Göttingenu. Edith Stein se odlučila protiv volje svoje majke da nakon svršena četiri semestra ostavi domaće sveučilište u Breslavu

---

skog poluostrva, stručnjaci kažu: »jedini primjerak svoje vrste u svijetu«.

Njoj se pripisuju mnoga čudesa u Budvi, bližoj i daljnjoj okolini, pa je poznata pod službenim nazivom: S. Maria in puncta odnosno Čudotvorna Majka Božja Budvanska sa ponte. K Njoj su diljem vjekova hrlili sa svih strana bez razlike vjere. Ona je i danas središte pobožnosti ovoga naroda, koji pod njeno okrilje povezuje sve svoje najljepše i najveće nade.

Ona je svima stalna zaštita i sigurna pomoć!

i da nastavi studij kod E. Husserla u Göttingenu. Profesor Husserl je otkrio u njoj talentovanu učenicu i kasnije svoju saradnicu.

Tokom studija u Göttingenu Edith Stein se susrela sa mnogim poznatim misliocima svog filozofskog smjera. Još od većeg značenja bio je njen život u tom gradu za njen duhovni i vjerski razvoj. Nije se još bavila problemima vjere, još manje s pitanjima kršćanstva, ali je saobraćala s ljudima koji su svojom pojavom ostavili na njoj jake utiske, pa je kroz njih svijetlo istine već počelo slati prve jutarnje zrake u njenu dušu. Na putu prema vjeri u životu Edith Stein vidljiva su tri razdoblja.

Prvo doba znači susret sa vjerskim filozofom Maksom Schelerjom. Slušajmo je što sama o tome kaže: »Za mene i još za mnoge bio je u onim godinama njegov utjecaj tako silan, da je išao daleko izvan područja filozofije. Ne znam koje se godine Scheler vratio u katoličku Crkvu. Dugo nije moglo biti, jer je bio od katoličkih ideja sav ushićen, za iste radio sa svom bistrinom svog duha i svom snagom svog govorničkog dara. Ovo je bio moj prvi susret sa svijetom koji mi je bio dotad sasvim nepoznat Ipak me ovo još nije dovelo do vjere. Otvorilo mi je ipak svijest »fenomena«, preko kojih nisam mogla preći slijepa. Nisu nama uzalud uvijek tumačili da treba gledati sve stvari bez predrasuda te odbaciti sve »brave strašljivosti«.

Živice racionalističkih predrasuda, u kojima sam bila odgojena, otpale su, da nisam ni primjetila. Svijet vjere pojavio se preda mnom. Ljudi, s kojima sam svakodnevno saobraćala i s kojima sam začuđeno gledala mnoge pojave, živjeli su u tom svijetu. Vrijedilo je barem taj religiozni svijet promatrati. Za sada se još nisam počela sistematski baviti pitanjem vjere; bila sam još previše zauzeta sa drugim stvarima. Dovoljno mi je bilo da sam utjecaje svoje okoline bez otpora primala i tako postajala drugačija, a da nisam to ni primjetila.

Kada je g. 1916. prof. Husserl otišao na sveučilište u Freiburg i Br. kao redoviti profesor, odabrao si je svoju najtalentovaniju i najdražu učenicu Edith Stein koja je u ono vrijeme položila doktorski ispit »summa cum laude« (sa najboljim uspjehom), za svoju privatnu asistentkinju. Prije odlaska na novo i časno mjesto, iz prijateljstva se morala prihvatiti nekog zadatka koji je bio od odlučujućeg značaja za njen duhovni razvoj. Na molbu udovice nekog profesora, koji je tada umro u Göttingenu i s kojim je bila Edith dobro poznata, morala je urediti njegovu znanstvenu ostavštinu. Kao ateistkinja, što je u ono vrijeme još bila, mislila je da će naći udovicu u potpunom očaju nakon tako teškog udarca sudbine. Mjesto toga, palo joj je u oči kako je ta udovica, njena prijateljica, junački podnosila gubitak svog muža. Od nježne i osjetljive duše takvu smirenost nije nipošto očekivala. No, udovica je bila uvjerena katolikinja te nalazila u vjeri utjehu i snagu. Tako je Edith prvi puta stajala pred fenomenom svladavanja križa i preobraženja križa. Slušajmo je kako govori: »Ovo je bio moj prvi susret s Križem i s Božjom snagom koju križ šalje ljudima. Prvi sam puta vidjela jasno pred sobom Crkvu, rođenu iz spasonosne muke Kristove i njenu pobjedu nad žalcem smrti. Ovo je bio momenat, u kojem se srušila moja nevjera, izblijedilo židovstvo, zasijao Krist, Krist u tajni križa.«

Još se jednom Edithi približio Krist, također putem prijateljstva. Pod neprimjećenim utjecajem prijateljice katolikinje i veoma talentovane gospođe dr Hedvige Konrad Marzius, napisala je ona do tada još trijezna racionalistkinja raspravu sa naslovom: »Duša životinje, duša biljke, duša čovjeka«. Taj je spis, kako se to već iz naslova vidi, jasna granica na putu njenog priznanja Boga. Kada se nalazila na odmoru kod iste prijateljice desilo se — slučajno, ali ipak ne slučajno — da je uzela u ruke nasumce knjigu s naslovom: »Život sv. Terezije Avilske«. Ovo je bio treći poziv Gospodnji. . .« Počela sam čitati, »pripovijeda sama Edith, »zadubila se i nisam prestala sve do svršetka. Kada sam knjigu zatvorila, znala sam: ovo je istina.« S odvažnošću s kojom je čeznula za ciljem, otišla je i kupila katolički katekizam i misnu knjigu, da bi jedno i drugo iscrpno proučila. Poslije ozbiljnog studija, posjetila je prvi puta u životu katoličku crkvu i prisustvovala svetoj misi. Ovako to opisuje: »Ništa mi nije bilo tuđe, jer sam prije već sve proučila. Razumjela sam svaki obred. Svećenik, dostojanstveni starac, pristupio je k oltaru i prikazao svetu žrtvu s unutrašnjim strahopočitanjem. Poslije mise počekala sam da je svećenik obavio molitvu zahvale. Onda sam ga slijedila u župni dvor i zamolila ga bez okolišanja neka

me krsti. Začuđeno me pogleda i odgovori da je za prelaz na katoličku vjeru potrebna priprava. »Kako dugo već učite? Tko vas uči?«

Odgovorila sam mu kratko: »Prečasni, izvolite me samo ispitati«. U vjerskom razgovoru, koji je uslijedio, Edith Stein je položila ispit o vjerskim istinama tako sjajno, da joj svećenik, potresen od ovako očite milosti, nije mogao odreći sakramenat sv. krštenja. Uredio je samo što je bilo prema crkvenim propisima još potrebno. Na Novu godinu 1922 Edith Stein primila je sveto krštenje, na kojem je iz zahvalnosti prema sv. Tereziji Avilskoj odabrala njezino ime. Tako se Edith Stein priključila Najvećem članu svog naroda Isusu Kristu te zagrlila križ kojega je slijedila u životu do gorkog ali pobjedonosnog svršetka.

(Nastavićt će se)

SAVREMENI TARZICIJE

Neki misle da su samo u prvim kršćanskim vekovima živeli heroji vere, junaci koji se nisu stideli javno ispovedati svoju veru i za svoju veru život žrtvovati. To je pogrešno mišljenje. Bilo je takvih junaka u svim vremenima, ima ih i u naše dane. A to ne samo među odraslima nego i među decom. Evo vam takvog primera iz naših dana.

U godini 1947. katoličke misije u centralnom Madagaskaru proživljale su teške dane. Poganska plemena nahuškana od raznih čarobnjaka prodrla su iz prašume te uništila samo u vikarijatu Tamatove 758 misijskih postaja od ukupno 783. Osim misijskih postaja i crkava oni su poubijali i najistaknutije katolike, koji nisu stigli na vreme da se sakriju negde u prašumi.

Kad su se prvi napadi malo smirili, vernici su se opet vratili u svoja popaljena i opljačkana sela te marljivo obnavljali svoja naselja, a i svoje crkve i kapelice. U jednoj usamljenoj misiji tog apostolskog vikarijata bio je tada duša obnove gorljivi misionar pater Ivan. Svojim primerom oduševio je tamošnje vernike da su obnovili i većinu popaljenih misijskih stanica i kapelica. Jer je posle onog prvog pokolja broj misionara bio više nego prepolovljen, to je morao naš p. Ivan po uzoru apostola neprekidno putovati od naseobine do naseobine, kako bi učvršćivao veru u dušama obraćenika i krepio ih svetim tajnama za nova iskušenja, koja su bila na vidiku.

U svakoj je naseobini bila grupa odlučnih i gorljivih vernika koji su preuzeli brigu za crkvu za vreme misionareve otsutnosti. Kad je napuštao jednu od tih naseobina, misionar je pozvao svoje drage ministrante te im govorio o opasnostima, koje im prete i o obavezi da ustraju verni Kristu. Vernici su želeli da imaju Sveto Otajstvo među sobom u kapelici, kako bi mogli imati Isusa u svojoj sredini i za vreme misionareve otsutnosti. Misionar im kaže: »Svetski poglavari imaju svoje časne straže, svoje gardiste, a ko će biti Isusov stražar — naročito u slučaju kakve opasnosti?« — Bez predomišljanja javio se ministrant Mirko, crnče od 12 godina. Pita ga misionar, da li je ozbiljno shvatio svoju dužnost. On odlučno odgovara, da je primio sakramenat svete potvrde, po kojem je postao vojnik Kristov te se zato ne plaši ustrajati uz Isusa sve do smrti.

Nedugo posle misionareva odlaska napadoše ponovo to selo neprijatelji. Stanovnici-katolici se razbegoše i tako spasiše svoje živote, dok je sve njihovo imanje bilo opljačkano. Dok su bili u svojim skrivalištima, setio se Mirko svoje obaveze i da je Isus ostao sam u kapelici.

Mirko je brzo našao prijatelja te s njim pošao prema selu u kojem su razbojnici već počeli paliti opljačkane kuće. Da ne budu primećeni od napadača, naši su junaci zadnji deo puta prevalili puzeći. Kapelica se nalazila na kraju sela, na ivici šume. Mirko je ostavio svoga druga na straži u sakrivenom mestu, a sam je pošao prema kapelici. Odlučio je da će spasiti Sveto Otajstvo i sveto posuđe. Na nesreću bila su vrata kapelice zaključana. Nije bilo vremena da se vraća u šumu po ključ. Spretan i vešt penjanju bio je za čas na krovu, odakle se kroz otvor spustio pred oltar. Na nesreću u zadnjem ga trenutku primeti jedan od razbojnika i za čas je kapelica bila okružena napadačima. Urličući su tražili od Mirka da im preda kršćansku Tajnu. Mirko je moleći se izvadio iz svetohraništa ciborium sa posvećenim hostijama i pritisnuvši ga na svoje grudi sabio se ispod oltara. Napadači se nisu usudili ući u crkvu, a kad su videli da se Mirko ne predaje, zapališe crkvu sa svih strana. Za časak je suha zgrada bila u plamenu. Napadači su urlikali, a mali se Mirko nije pojavljivao. Ostao je veran čuvar svoga Isusa, ni za cenu života nije hteo da ga izda, preda u ruke neznabožaca.

Zajedno sa selom i crkva je izgorela. Napadači se povukoše. Preplašeni vernici se opet vratiše. A baš u to vreme naišao je i misionar. Svi pitaju za Mirka, a njegov drug im priča kako je ušao u crkvu, a da iz nje nije izašao.

Raskrčili su brzo još goruće ruševine crkve. Pod ostacima oltara nađoše ugljenisano telo maloga Mirka. Njegovo mrtvo telo pokrivalo je ciborium sa svetim hostijama. Vi-

Proslava papinih jubileja — trogodišnjice vladanja i 80 godina života. 4. nov. 1961. milanski nadbiskup i kardinal Montini služio je pontifikal na kojem je bilo prisutno po zastupnicima 68 nacija. Bilo je 52 kardinala, na stotine biskupa i nadbiskupa. U svom govoru papa Ivan XXIII izrazio je svoje zadovoljstvo da vidi predstavnike tolikih država na toj verskoj proslavi, toliko biskupa i svećenika, redovnika i vernika svih naroda, klasa i jezika. U vezi svoje 80 godišnjice Papa je kazao da je dugačak život velik dar Božji i privilegija nekolicine. Uvek se valja podrediti volji Božjoj. Mudrost života nalazi se u očenašu. Papa je mnogo pobuda za drugi vatikanski sabor koji se sprema, dobio u delima sv. Karla Boromejskog, koji mu je osobito drag svetac. — U posebnoj audijenciji Papa je posle podne primio predstavnike 68 nacija kojima je govorio francuski. U tom govoru je izrazio radost što vidi ujedinjene oko sebe tolike predstavnike Istoka i Zapada, koje vodi ista želja za zajedničkom saradnjom. Saradnjom se daje primer iskrene harmonije, a ta je moguća među onima koje ujedinjuje interes duhovnog i moralnog reda. Papa je poželeo da bi svi narodi još više težili najvišim duhovnim dobrima, koja jedina mogu dovesti do trajnog mira.

Srebrni jubilej beogradskog nadbiskupa. Prigodom 25 godišnjice imenovanja za beogradskog nadbiskupa Preuzvišeni dr Josip Ujčić primio je 27. nov. 1961. od pape Ivana XXIII vlastoručno potpisano pismo. U njemu Sveti otac čestita svečaru na jubileju u dokaz svoga poštovanja i ljubavi. Papa naglašava da je jubilarac vršio i još vrši svoju tešku službu nepokolebivom verom, strpljivošću bez malaksanja, vrlo spretno i s pravim kršćanskim optimizmom. Tako ukrašenu pastoralnu revnost jedino će Bog ispravno proceniti i nagraditi. Papa želi jubilarcu da i ubuduće obavlja svoju službu uz pomoć odozgo delima, trpljenjem, rečima, te da tako sije seme koje će kasnije doneti ploda. Sveti Otac zaziva na svečara obilnu nebesku pomoć i utehu i ovlašćuje ga da podeli svojim vernicima papinski blagoslov uz potpuni oprost. Na kraju podeljuje jubilarcu, njegovom koadjutoru i svemu njegovom stadu apostolski blagoslov.

U Rimu se otvorio medicinski fakultet milanskog univerziteta Srca Isusova. Novogradnju je posvetio milanski kardinal Montini, koji je služio i svetu misu. Posle toga dovezao se Papa i održao kraći govor o značenju milanskog univerziteta i novog medicinskog fakulteta u Rimu, za čim je težio već pokojni rektor pater Gemeli.

6. novembra počele su nove emisije vatikanskog radija za Afriku na novom odašiljaču, poklonu nemačkih katolika. Papa je tom prigodom održao govor afričkim narodima. Kazao je da su ti narodi vrlo dragi njegovom srcu. Papa je već u mladosti upoznao neke odlične i zaslužne afričke predstavnike. 1950. godine posetio je neke afričke teritorije. U Parizu se za vreme svog službovanja kao papin nuncije često sastajao sa sinovima Afrike. Papa neće nikada zaboravti onih dana, kada je posvetio lepi broj afričkih biskupa. Na kraju je poželeo Afrikancima duhovni i vremeniti razvoj, krepost i blagostanje, kako bi njihove obitelji i njihovi narodi bili urešeni telesnim, moralnim i duhovnim odlikama.

Dan pre godišnjice krunisanja Papa je služio u vatikanskoj bazilici sv. misu pred 20 000 članova omladinske katoličke akcije Italije i čitavog sveta. Tom se prigodom zahvalio Bogu za primljene darove, a zatim se omladini zahvalio za pomoć i utehu koju su mu pružili time, što su došli pomoliti se za nj u tišini božjeg hrama. Napokon je pozvao omladinu neka nastave svoje obrazovanje i svoj rad na tome, da se ostvari jedinstvo svih kršćana pod jednim pastirom, što će doprineti blagostanju i miru među narodima.

Kardinalski je zbor toga dana Papi čestitao godišnjicu krunisanja i 80 godišnjicu života. U svom pozdravnom govoru kardinal Tiseran je naglasio, da je ugled Crkve u svetu velik, čemu su mnogo doprineli revnosni svećenici kao duhovni pastiri, koji skupa sa laičkom elitom surađuju na izgradnji kršćanskog života.

Diplomatski zbor, na čelu s dekanom irskim poslanikom Dr. Mekolijem, čestitao je sv. Ocu njegov jubilej; na čestitke je Papa odgovorio na francuskom jeziku.

Vatikanska pošta je za papinu 80 godišnjicu izdala seriju od 6 poštanskih maraka. Na njima su prikazani? grb rodbine Ronkalli, crkva njegove domaće župe s. Maria Sotto il Monte, u kojoj je Papa bio kršten; dalje s. Maria in Monte Santo u Rimu, u kojoj je bio zaređen za svećenika; crkva sv. Karla

---

delo se kako je u strašnim mukama gorući stiskao svojim ručicama posudu sa svetim hostijama kao da je hteo tako zaštiti Isusa od strašnog požara, od oskvrnuća...

Svi padoše na koljena da počaste Isusa u svetoj hostiji, a i njegovog vernog vojnika — heroja Mirka.

U novopodignutom selu podignuta je i nova crkva, a u njoj počiva na odličnom mestu telo Tarzicija naših dana — mučenika Mirka ministranta.

u Rimu, u kojoj je bio posvećen za biskupa, te bazilika sv. Petra i napokon slika svetoga Oca.

Papa je imenovao za podsekretara Kongregacije za širenje vere Mons. Eduarda Pokorajo.

Na Dušni dan Papa je posetio groblje »Campo Santo«, koje se nalazi pokraj vatikanske bazilike. Posetio je razne grobove, a zatim je u crkvi izmolio određene molitve za mrtve.

Novi blaženik. Na 12 novembra bio je u bazilici sv. Petra svečano proglašen blaženim talijanski kapucin P. Inocencije iz Berca. Novi je blaženik rođen 1844 u Niardo u Lombardiji; zaređen je za svećenika 1867. Šest godina je služio kao svetovni svećenik, a onda je stupio u kapucinski red. Odlikovao se kao ispovednik — u čemu ga je kasnije nasledovao p. Leopold, naš zemljak, također kandidat za blaženika. Umro je na glasu svetosti 3 marta 1890. Proces za beatifikaciju je počeo 1919, a 25 jula 1961 bio je izdan dekret o priznavanju tri čuda, koja su se dogodila na njegov zagovor. Isticao se izvanrednom poniznošću i poslušnošću.

Kardinal Pizzardo je izneo na sednici Centralne komisije za pripremu budućeg Koncila, da u 1100 biskupija, koje imaju veze sa Kongregacijom za semeništa i univerze, ima 228 000 svećenika za 418 miliona katolika. Kad bi se postavilo kao pravilo, da na 1000 vjernika treba jedan svećenik, onda bi u tim biskupijama još nedostajalo 190 000 svećenika.

Kardinal Višinski je 1 novembra obavio molitve za pokojne u varšavskom predgrađu Vola. Tom je prigodom u propovedi kazao, da Poljaci imaju volju da žive za večnost. Pozvao je prisutne da se mole za pokojne, bili oni dobri ili zli, jer je molitva svima potrebna. Potsetio je prisutne na ogromne žrtve, koje su Poljaci podneli tokom zadnjih decenija za svoju domovinu i za svoju veru.

Američki pater Rišard je jedini katolički svećenik u Moskvi, kome je izručena pastirska briga za katoličke diplomate ruske prestonice. Zvanično je on kapelan američke katoličke zajednice.

U Ruandi i u Urundi parlamentarni su izbori doneli ogromnu većinu katoličkim narodnim predstavnicima. Urundi ima potpuno katoličku vladu i 60 narodnih poslanika — od 64.

Argentinski podsekretar za bogoštovlje Centeno poklonio je Papi za njegov visoki jubilej staru sliku Majke Božje del Valle te osobno pismo predsednika republike Frondizija.

Hongkong. 40 000 vernika je učestvovalo na blagdan Krista Kralja u uobičajenoj euharistijskoj procesiji, uz prisustvo kineskog kardinala Tiena. Molili su zajednički svetu krunicu za mir u svetu.

Južni Vijetnam. Biskupija Kvinhon je za dva letna meseca juli i august imala 4398 krštenja odraslih i 7 821 krizmenika. U jednom delu biskupije sagrađeno je 15 privremenih kapelica da bi se našlo dovoljno mesta za nove vernike.

Bolivijski parlamenat je jednoglasno prihvatio zakonski predlog, da se u srednje i njima srodne škole uvede predmet o socijalnoj nauci katoličke Crkve.

Centralna komisija za budući koncil počela je 7 novembra drugu seriju svojih sastanaka. Među članovima te pripravne komisije ima oko 40 kardinala te nekoliko nadbiskupa i biskupa iz čitavog sveta. Jugoslaviju predstavljaju beogradski i zagrebački nadbiskup.

Belgija je prošlog 15 oktobra završila tedan narodne molitve i pokore sa hodočašćem u nacionalno svetište Srca Isusova u Kekelbergu. Zaključnoj svečanosti prisustvovali su kralj Boduen i kraljica Fabiola. Došli su u 4 sata posle podne u baziliku gde je biskup Šari iz Namira služio pontifikal pod kojim je na hiljade vernika primilo svetu pričest. Svrha tog tedna bila je dati Bogu naknadu za tolike grehe gaženja njegovih zapovedi kao i molba neka Bog blagoslovi rad na pripremanju novog koncila kako bi postigao svoj cilj.

O verskom nazoru naučnika u Poljskoj proveo je anketu zavod za sociologiju i filozofiju Poljske Akademije nauka. Upitano je bilo 1 366 naučnika. Od njih se 40% izjasnilo da veruje u Boga, 30% da ne veruje, 12% da su vezani uz kršćansku tradiciju, dok se 10% izjasnilo da ih verska pitanja ne interesuju.

U Sankt Rupertu u Friburgu bilo je 12 Indijki svečano preobučeno u redovničko odelo. To je prvi slučaj da su mlade Azijke stupile u redovničku zajednicu nemačkih sestara sv. Josipa koje su patile od pomanjkanja redovničkih zvanja. Indijske kandidatice su došle prošle godine u Evropu te su se brzo prilagodile evropskim prilikama i pravilima redovničke zajednice.

Akademija Mariana, kojoj je predsednik naš zemljak Karlo Balić, dobila je nove prostorije, koje je blagoslovio kardinal Ottaviani, sekretar svetog Oficija.

Studenti univerziteta u Lavalu u Kvibeku osnovali su društvo prijateljstva između Kvibeka i Afrike. Cilj društva je omogućiti višu naobrazbu afričkim studentima na univerzitetima i koležima u Kanadi. Kvibečki nadbiskup Msgr Roj i ministar spoljnih poslova izrazili su svoju saglasnost s tim ciljevima. Već za ovu akademsku godinu pozvano je 12 afričkih studenata da završi svoje studije u Kvibeku.

Društvo za katoličku štampu u SAD odlučilo je da, na predlog glavnog urednika Osservatore Romano, sazove međunarodni kongres katoličke štampe, kako bi se ojačala međunarodna saradnja na polju katoličke štampe.

Crkvene vlasti u Južnoj Koreji opomenule su vernike neka se suzdrže od svakog čina umetnog ograničavanja porođaja. Takve metode su označene kao nemoralne, te se pomoću njih neće rešiti pitanje prenapučenosti.

U Los Tekvesu u Venezueli zasedao je 5 međunarodni katolički kongres za zemljoradničke probleme. U svetlu nove papine socijalne enciklike »Majka i Učiteljica« izradili su konkretne predloge za poboljšanje socijalne pravednosti u Latinskoj Americi, koja nipošto nije na zavidnoj visini.

Severoamerički zavod u Rimu ima ove godine 283 pitomca, koji posećuju razne rimske univerze. Ove godine došlo je 80 novih pitomaca iz 56 američkih biskupija.

Kardinal Spellman je poklonio 50 000 dolara da se filmuju svi dokumenti Kongregacije za širenje vere od 1622 godine, kada je ova bila osnovana.

Katolici u Turskoj žele se afirmirati držeći se tradicije, da je Majka Božja živela neko vreme u Efezu kod apostola Ivana gde je i umrla. Nadbiskup Smirne Msgr Descuffi je stoga prošlog 11 oktobra služio svetu misu u kući za koju tradicija govori da je u njoj živela Majka Božja do svog uznesenja. Papa Ivan XXIII posetio je Efez 1931 godine, dok je još bio ap. delegat u Bugarskoj.

U Španiji trenutno živi oko 9 00 strogih ženskih samostana sa strogom klauzurom sa oko 18 000 monahinja.

U Nju Jorku će početi izgradnjom novog semeništa. Bogati Amerikanac Gaisman poklonio je kardinalu i nadbiskupu Spellmanu zemljište od 70 hektara gde će se graditi moderno semenište za 300 pitomaca. Voditi će ga kardinalov sadašnji sekretar.

Visok broj crnačkih obraćenika na katoličku veru valja pripisati činjenici, da u katoličkoj Crkvi nema vernika druge klase. Tako je napisao Hovard Grifin, sam Crnac, u američkoj reviji »Sepia« u Forswortu u SAD. Trenutno je u SAD 615.964 katoličkih Crnaca. Grifin naglašava da je katolička Crkva uvek univerzalna te da je uvek protiv bilo kakve rasne diskriminacije. Tri pape su bili Afričani: Viktor, Melhijad i Gelazij, a da je bilo najmanje 20 crnaca koje je Crkva već proglasila svetima.

U Poljskoj su u poslednje vreme izgradili tri crkve. Prvu u provinciji Minsk Mazovijecki posvetio je kardinal Višinski. U njoj je našla mesto čudotvorna slika Majke Božje koja je bila pre 30 godina izvešena na nekom drvetu u blizini. Drugu su sagradili u Drohobiču, koju je posvetio biskup Jekeil iz Pšemisla. Treća je u provinciji Olesko, a posvećena je sv. Antonu.

Gana ima 7,7 miliona stanovnika, od toga 715 000 katolika. Ti su podeljeni u sedam biskupija. Tri od njih vode domaći biskupi. U biskupiji Navrongo ima 57 domaćih svećenika.

Monrealski nadbiskup i kardinalLežer se prilikom nekog kongresa naučnika tužio da se u Kanadi više troši za alkoholna pića nego za odgoj omladine. Kad je govorio o bedi u nerazvijenim zemljama, kazao je da bi bilo bolje zatvoriti kakvu gostionicu u Kanadi i otvoriti u nekoj nerazvijenoj zemlji jednu pekaru.

Francuski su kardinali i nadbiskupi na jesenjem zasedanju zauzeli jasan stav prema atentatima sa plastičnim bombama kojima se neki elementi bore protiv sadašnjeg režima u Francuskoj. Crkveni su predstavnici osudili takav način borbe. Poštovanje božjih zapovedi, svetost života mora biti temelj i osnova svakog poretka. Nasiljem izaziva se samo nasilje, a to znači stvarati građanski rat. Svaki građanin nosi deo udesa svoje domovine, ima pravo da bude saslušana njegova reč. Ko se dezinteresuje nad razvojem svoje domovine, snosi izvesnu odgovornost. Duh koji treba da povezuje sve građane u jedno jeste bratsko prijateljstvo i međusobno poštovanje. Niko ne sme biti ravnodušan prema trpljenju svoje braće i svojih sugrađana. Kršćanin treba da čezne da se svi problemi zajedničkog života rešavaju u kršćanskom duhu pravde i ljubavi. Biskupi pozivaju konačno svoje vernike i na molitvu da bi se božjom pomoću rešila teška pitanja koja muče Francusku.

Podpredsednik SAD Lindon Džonson je primio odlikovanje velikog križa Malteškog viteškog reda kao priznanje za svoje napore oko unapređenja životnih uslova u mnogim delovima sveta. Isto su odlikovanje primili i američki senator Kenet Kiting i Henri Kabot Lož, bivši predsednik američke delegacije OUN.

U Ruenu je umro pomoćni biskup Amudri koji je živeo od 1907 do 1935 godine u Lenjingradu kod crkve Naše Gospe, a onda u domovini gde je i umro.

Karikatura kršćanstva. U andaluzijskoj španskoj provinciji svećenstvo vodi dugotrajnu borbu sa veleposednicima za poštivanje nedeljnog počinka. Poljodelski radnici moraju naime, ukoliko nedeljom ne rade, preko sedmice besplatno dopuniti nedeljne časove. Jedan katolički časopis žali se nad takvim stanjem. Dosledno piše: Mi stojimo pred fijaskom našeg odgoja, iako se 90% vodeće klase školovalo i vaspitavalo u naj-

boljim redovničkim školama. Odgoj koji su u tim školama primili, s malim se izuzecima okrenuo u svakodnevnom životu gotovo u suštu protivnost.

Papa je imenovao rektora ukrajinskog malog semeništa u Rimu salezijanca Sapelak za biskupa bizantinskog obreda i za ap. vizitatora Ukrajinaca istočnog obreda u Južnoj Americi. Novog biskupa posvetio je nadbiskup Bučko uz asistenciju beogradskog nadbiskupa koadjutora Bukatka.

Madrid. U Španiji se misijska nedelja naročito svečano proslavljala. Podeljeno je bilo 7 miliona letaka, 6 miliona znački i 300 000 velikih plakata.

Fatima. 13 oktobra, prigodom 44 godišnjice velikog fatimskog čuda, skupilo se u Fatimi 400 000 hodočasnika, među kojima je bio i lep broj stranaca. Tom prigodom su otkrili 7 m visok spomenik papi Piju XII, koji su darovali nemački katolici, a blagoslovio ga kelnski pomoćni biskup Viljem Cleven.

Vatikanski radio govori počev od 6 novembra svakog dana afričkim narodima na ovih pet jezika: engleski, francuski, arapski, portugalski, i svahili. Nemački katolici su poklonili Papi radijiski odašiljač od jačine 100 kilovata, koji je sada stavljen u pogon. Blagoslovio ga je kelnski nadbiskup kardinal Frings.

Nemačka. Za šest meseci 16 putujućih kapela posetilo je 280 mesta gde žive raštrkani katolici bez svojih crkava. Tako je moglo 70 000 katolika prisustvovati svetoj misi u tim kapelama. Tu pastoraciju preuzela su 83 redovnička svećenika iz 16 raznih redova i kongregacija.

Švajcarski su biskupi pozvali svoje vernike neka se mole Duhu Svetome da dade svetla i snage članovima Svetskoga saveza crkava koji je zasedao od 18 novembra do 6 decembra u Novom Deliju.

*Neka nemačka stručna škol*a iz Kölna organizirala je u Rimu izložbu nemačke sakralne umetnosti. Izložena su dela zlatarstva, paramenti, crkveni nameštaj, sakralna arhitektura u fotografijama i modelima, religiozna grafika, povez, vezenje i vajarstvo.

U kongoanskoj biskupiji Fort Ruset bili su pokršteni prvi Pigmejci. To su patuljci, na vrlo niskom stupnju kulture. Misionari su se s njima mnogo mučili.

Francuski socijalni tedan održati će se u Štrasburgu od 17—22 jula. Predmet koji će obrađivati glasi: Evropa za osobe i za narode.

Danska. Katolička crkva sv. Antuna u Kopenhagenu je tako mala da su morali ukloniti kip sv. Ante, da bi se dobilo još malo mesta za vernike. Danska ima 26 000 katolika. Oni imaju 37 župa, od toga 10 u prestonici i predgrađima gde živi gotovo polovina svih danskih katolika. 98% stanovništva Danske je luteranske vere.

Belgija je početkom 19 veka kada je stekla svoju nezavisnost imala 3,7 miliona stanovnika. Tada je imala jednu nadbiskupiju i pet biskupija kao danas. Tako ima danas samo nadbiskupija Malines gotovo toliko vernika, koliko su ih 1800 g. imale sve biskupije zajedno. Postavlja se pitanje stvaranja novih biskupija. Računa se da bi trebalo osnovati barem još 4 biskupije, i to: Anvers, Brisel, Naselt i Šarleroa.

Najmanja kanadska biskupija Amos sa 80 000 vernika i 135 svetovnih svećenika šalje svake godine dva svećenika u Latinsku Ameriku.

Jermeni u Turskoj su izabrali u Kumkapi novog poglavara svoje jermenske crkve. Glasalo je 88 crkvenih lica i laika.

Kongo. Veliko centralno bogoslovno semenište u Majidi ima 101 bogoslova, i to 41 na flozofiji i 60 na teologiji. Bogoslovija je otvorena 1933 godine.

Katoličko školstvo. Najnovije statistike pokazuju da katolička Crkva u zemljama na putu razvoja ima više od 41.000 osnovnih škola sa preko 3 miliona učenika. U srednjim i višim školama, kojih je 1200, ima preko 300 000 studenata.

U bolničkoj službi katoličke misije imaju 1 115 bolnica sa 65 000 kreveta. Među drugim socijalnim poduhvatima valja spomenuti da katoličke misije imaju vodovodnih instalacija za navodnjavanje.

Papa je 20 oktobra primio u audijenciju 25 direktora francuskih katoličkih provincijskih časopisa prigodom 15 godišnjice njihova udruženja. Papa se očinski interesovao za tu vrstu katoličke štampe podsećajući ih da je bio on sam tada nuncije u Parizu.

Novinari su dužni verno prikazivati stvarnost na svim područjima ljudskog života i u katoličkom svetlu objašnjavati stvari, davati dovoljno mesta izjavama crkvenih predstavnika. Isto tako je Papa direktorima napomenuo neka budu međusobno složni, neka svaki časopis zadrži svoju specifičnu notu, svoje posebno područje, kako bi onda celina bila toliko punija i lepša.

Papa je posetio paviljon sv. Karla u Vatikanu gde se održavala sednica pripravnog koncilskog sekretarijata za štampu i predstave. Raspravljalo se o pravima i o granicama javne informacijske službe. Kad je bilo podne, članovi su zajedno s Papom izmolili Anđeo Gospodnji. Na sastanku je bilo 36 crkvenih ličnosti iz 23 zemlje, među njima 11 nadbiskupa.

Sastanak redovničkih poglavara. U Parizu se 14 i 15 oktobra skupilo 660 viših redovničkih poglavara koji su zastupali 350 kongregacija. Bilo je više predavanja dok-

trinarnih, psiholoških, asketskih o temi jedinstva. To je bio već šesti sastanak francuskih redovničkih kongregacija.

Dva nova domaća biskupa za Ruandu. Papa je imenovao 41 godišnjeg crnačkog svećenika Ivana Gahamniji za biskupa novo podignute biskupije Astrida. — Na upražnjenu stolicu Ruhengori imenovao je 41 godišnjeg Msgr Josipa Sibonama.

Anglikanska dijecezanska sinoda u Melburnu je jednoglasno usvojila u velikim crtama učenje papine enciklike »Mater et Magistra« i preporučila anglikancima da je proučavaju zajedno s izveštajem Lambertske konferencije 1958 godine.

U Francuskoj sve više opada broj mladih svetovnih svećenika. Dok je 1951 godine bilo još 1028 mladomisnika, 1959 bilo ih samo još 567. Za deset godina Francuska je imala 7797 mladomisnika, dok ih je u to vreme umrlo 9642.

Austrijski kancelar Gorbach je na povratku kući sa papinih svečanosti u Rimu izjavio da su razgovori između Austrije i Svete Stolice o konkordatu znatno napredovali. Posle rešenih finansijskih pitanja valja školsko pitanje obraditi.

U Francuskoj se u novoj školskoj godini upisalo gotovo 9 miliona učenika i studenata u škole. U katoličke se škole upisalo 1,8 miliona učenika i studenata.

Kongo. U leopoldvilskoj katedrali sv. Ane molila se krunica na pedeset jezika, tako da se svaka zdravomarija molila na drugom jeziku. Slična se međunarodna manifestacija obavila u Italiji gde je talijanski radio prenosio takvu krunicu na veče blagdana Bl. Device od krunice.

Leopoldvil. Oko 60 000 učenika kongoanske prestonice posećuje katoličke škole koje održava katolička Crkva.

Severnoargentinska provincija Salta je dvotrećinskom većinom uvela veronauku u državne škole. To je treća argentinska provincija koja je to učinila posle odlaska diktatora Perona sa vlasti. Veronauka je fakultativni predmet.

Austrija se u pogledu porođaja popravlja. Za 1960. godinu imala je na hiljadu stanovnika 17,9 porođaja, dok je Beč sam imao 10,5. Tako je Austrija zauzela na tabeli zapadno evropskih zemalja mesto negde u sredini.

Prilikom međunarodnog kongresa prsv. Srca Isusova u Barceloni Sveti Otac Ivan XXIII radijskim je putem zapalio reflektor, koji je osvetljavao ogromni kip presv. Srca Isusova na vrhu kupole crkve na brdu Tibidabo. Sveti Otac hteo je time svečano naglasiti da Crkva ne beži od napretka tehnike i da konačno sve treba da slavi Boga, od koga je i sav napredak i sva kultura.

Stranim žurnalistima je govorio Sveti Otac Ivan XXIII na jednoj audijenciji u vezi sa pripravama za organizaciju informativne službe u vezi sa koncilom. Sveti Otac govorio je o važnosti objektivnosti u žurnalistici, kako bi ljudi bili poučeni o istini, a osudio je lov za senzacijama i izvrtanje činjenica. U vezi s time se osvrnuo na razna piskaranja prilikom konklava, kada su neki žurnalisti pisali razne fantastične vesti o toku izbora kao da su sami ušli u konklave, a u istini je sve skupa bila sama fantazija. Izrazio je želju da novoosnovano odelenje za štampu kod konciliskog odbora pomogne novinarima kako bi mogli lakše informirati svet o radu koncila.

Papa se zadržao sa novinarima u dužem prijateljskom razgovoru i tom prilikom rekao, da bi verovatno sveti apostol Pavle, ako bi živeo u naše vreme, postao novinar, da bi čitav svet obavestio o istini.

Dokumentarni film »Za život sveta« u bojama u dužini 3700 m izrađen je o 37 Euharijstijskom kongresu u Minhenu. Predavanje traje 135 minuta. Kritika ga jako hvali.

Krunica — molitva za mir. Sveti Otac Ivan XXIII poziva sve vernike da rado i pobožno mole krunicu da izmole svetu mir. Papa ukazuje na činjenicu da je ta molitva toliko puta spasila europske narode u teškim i opasnim prilikama te neka zato i u sadašnjim teškim i opasnim prilikama svi s krunicom u ruci, razmatraju otajstva, zazivaju spasenje i mir napaćenom čovečanstvu.

Burma. Država isplaćuje prinadležnosti svim kvalifikovanim učiteljima i profesorima, bez obzira da li se radi i o katoličkim školama i misijskom osoblju. U Rangunu je najpoznatija škola ona koju vode Braća kršćanskih škola već preko 100 godina. Ona ima trenutno preko 4000 učenika, većinom nekršćana.

Strašna oluja prouzrokovala je u papinoj letnoj rezidenciji ogromnu štetu, jer je uništila krasne parkove i oštetila mnoge zgrade. Kako strašna je bila oluja vidi se po tome da je polomila stare cedre i pinije koje su imale čak do 8 metara opsega.

Dr Lihtenberger, predstavnik američke episkopalne ili anglikanske crkve, koja inače potiče od škotske episkopalne crkve, došao je sredinom novembra u Rim i učinio posetu Papi. Audijencija je trajala 40 minuta. U konferencji za štampu dr Lihtenberger je dosta iscrpno izneo svoje utiske o susretu sa Papom. Ta crkva, koja broji 5 miliona članova, povezana je sa engleskom anglikanskom crkvom.

Msgr Karinči, bivši sekretar obredne kongregacije, stupio je 11. novembra 1961. u stotu godinu života. Tom se prigodom održala u crkvi Santa Maria in Portico lepa svečanost. Skupilo se mnogo štovalaca izvan-

rednog jubilarca. Pročitano je pismo svetog Oca, na kraju je zapevana himna: Tebe Boga hvalimo.

50 misionara Družbe Reči Božje radi među crncima u SAD. U sedam biskupija Luzijane, Kalifornije, Misisipija, Arkanzasa i Teksasa ti redovnici vode 35 župa, u kojima živi 26290 crnačkih vernika. Prošle su godine krstili 1140 novorođenčadi i 269 odraslih. 142 redovnice i 58 laika uče u župskim školama koje posećuje 5684 crnačke dece.

112 nemačkih, belgijskih, francuskih, talijanskih, luksemburških i holandskih umetnika učestvovalo je na konkursu za evropsku nagradu u vajarstvu. Organizovalo ga je društvo »Pro arte cristiana« na temu »Sv. Josip radnik«. Žiri je pohvalio neka dela, ali se nije mogao odlučiti da podeli prave nagrade. Pohvalili su dela talijanskog vajara Čiminakija, Holandeza Hetema, Belgijanca Pauelsa i Nemca Švajghofera. Odabrano je 18 dela koja su sada za Božić u Belgiji izložena.

Proslava 100 godišnjice »Osservatore Romano« održala se 4. novembra u auditoriju palate Pija XII. Na svečanoj akademiji govorio je venecijanski kardinal Urbani o temi: poslanstvo se nastavlja. Svaki dnevnik, toliko više vatikanski, mora biti u službi istine i dobrote, da svakodnevno objašnjava čitaocima stvarnost i duboke istine te ih oduševljava za dobro. Osservatore Romano izlazi u Rimu te objavljuje svetu papine misli, njegove govore, njegove odluke. Time vrši uzvišeno poslanstvo.

Papa je imenovao Msgr Gvida del Mestre naslovnim nadbiskupom Tuskamije i ap. delegatom Istočne Afrike. Prvi se puta u istoriji Crkve desilo, da je vatikanskog diplomatu posvetio za biskupa jedan crnački kardinal. Posvećenje se obavilo u Bukobi, posvetitelj je bio kardinal Rugambva.

Izašla je dokumentacija 37 svetskog euh. kongresa u Minhenu Delo se sastoji iz dva sveska i 10 priloženih ploča. Prva dva skupoceno vezana primerka poslata su Papi i njegovom legatu kardinalu Testi. Kažu da će to delo biti poslato svim biskupima širom sveta.

Austrijski biskupi su za prvu adventnu nedelju objavili vernicima pastirsko pismo u kome su predstavili narodu papinu encikliku o socijalnom pitanju. Posle će je svećenici u propovedima i u kršćanskom nauku protumačiti vernicima. Biskupi su izrazili duboku zahvalnost Papi za taj važan dokumenat.

Katolicizam u jedinstvu i raznolikosti, bio je tema 14 tedna francuskih katoličkih intelektualaca u Parizu. Kardinal Feltin je na temelju svog životnog iskustva raščlanjivao faktore koji vode jedinstvu i one koji vode k razlikama među katolicima. Spomenuo je da bi bilo opasno ograditi se samo na ono što ujedinjuje i zabaciti sve ostalo, pošto bi to vodilo u štetan i opasan uniformizam. Svaki katolički pokret valja pažljivo proučiti i oceniti, kako bismo mogli zadržati pozitivne elemente. Izvor jedinstva je u Bogu, izvor raznolikosti u individualnosti slobodnih ljudskih bića.

Katolička američka omladina je imala svoj kongres, na kojem se skupilo 7500 delegata. Kongres je podelio ministru pravosuđa Robertu Kenediju odlikovanje »Pro Deo et juventute«. Zasedanje je zaključio kardinal Spellman svetom Misom.

U državi Nju Džersi je prvi puta u američkoj istoriji izabran za guvernera te države katolički kandidat Ričard Hjugs. Novi guverner je učio na katoličkom zavodu i završio pravne studije. Ženjen je i otac devetoro dece. Njegov je rođeni brat župnik u Žemburgu u biskupiji Trenton.

Švedska televizija je davala dokumentarni film o samostanu karmelićanki u Glumslovu u južnoj Švedskoj. To je prvi samostan sa strogom klauzurom u toj skandinavskoj zemlji posle reformacije. Ta zemlja ima 7 miliona stanovnika, većinom luterana, barem po imenu. Tamo živi samo 30.000 katolika, od kojih oko 10.000 domaćih.

Papinska komisija za Palestinu odobrila je kredit od 60000 dolara za prvi zavod slepih na teritoriji Gaze. Tamo se naime još uvek nalazi oko 260.000 palestinskih izbeglica, među kojima 1100 slepih, koji su bez ikakve potpore.

Knjigu »Agrarna reforma — pitanje savesti« napisala su dva biskupa: Sigo iz Diamantine i Majer iz Kaposa u Brazilu. Trenutno ima ta knjiga tamo najbolju prođu. Razgrabljeno je već 20000 primeraka. Autori govore o kršćanskim načelima za agrarnu reformu i privatno vlasništvo. U svom delu navode 70 papinskih dokumenata o tom pitanju.

Poznati katolički američki mesečnik »Catholic Digest« slavio je 25 godišnjicu svoga postojanja. Sada ima 750.000 čitalaca. Štampa se u deset izdanja za Evropu i Aziju. Sada su počeli štampanjem još dvaju izdanja za Latinsku Ameriku i Španiju. 85% članaka posvećeno je općim pitanjima, 15% strogo verskim.

Članovi katoličke omladine u Esenu su čuli da u Srednjoj Norveškoj ap. delegat Msgr Rueth vrši verske obrede u bivšoj železničkoj remizi. Takvo siromaštvo ih je potaklo da su između sebe skupili za izgradnju nove crkve u našem novcu 750.000 din.

U Rio de Janeiro u Brazilu održalo se zasedanje svetskog upravnog odbora organizacije mladih katoličkih radnika (Žosista). Zaključna se svečanost održala na tamošnjem

stadionu nastupom 200 000 radnika iz čitave Južne Amerike, u prisustvu 400 delegata iz ostalih kontinenata. Papa Ivan XXIII poslao je po svom državnom sekretaru posebnu poruku s toplim željama.

Austrijski prelat Bruno Hajm je imenovan naslovnim nadbiskupom i ap. delegatom za svu Skandinaviju sa sedištem u Kopenhagenu. Njegov prethodnik Msgr Martin Lukas, rodom Holanđanin, napustio je zbog bolesti svoj dosadašnji položaj.

U Beču je 12 novembra bila zaključena molitvena osmina za crkveno jedinstvo svečanim pontifikalom na bizantinskom obredu u katedrali sv. Stefana. Svečani je pontifikal služio beogradski nadbiskup-koadjutor dr Bukatko. Pevao je dobro uvežbani hor istočne crkve sv. Barbare, a prigodni govor u kardinalovom otsustvu održao je katedralni župnik kanonik Rohr.

Nadbiskup Matoha iz Olomuca umro je u starosti od 73 godine. Iza praškog nadbiskupa Berana, on je bio najviši crkveni dostojanstvenik u Čehoslovačkoj. Pokojni se nadbiskup rodio 1888, postao 1914 svećenik, a 1948 olomučki nadbiskup.

Pedeset delegata Obiteljskog pokreta skupilo se prošlog oktobra u Leopoldvilu u Kongu, gde su raspravljali o pitanju kupovanja zaručnica i o mnogoženstvu. Delegati su jednodušno odbacili kao nemoralnu i nesocijalnu pojavu da mora zaručnik više manje kupiti svoju buduću ženu. Postavili su zahtev da i obitelj zaručnice mora nešto doprineti stvaranju budućeg ognjišta mladog para. Po pitanju mnogoženstva delegati su ukazali na žalosne pojave u mnogim obiteljima gde mnogoženstvo stvara svađe, ljubomoru, netrpeljivost. Za zdravu obitelj treba ljubavi koja se može ispravno razvijati samo između jednog muža i jedne žene.

Podzemna crkva sv. pape Pija X u Lurdu konačno je isplaćena. Izgradnja je počela 30 maja 1956, a završena 25 marta 1958, tako da ju je mogao posvetiti tadašnji venecijanski patrijarh, sadašnji papa. Troškovi su se popeli na više milijardi franaka. Papa je s radošću primio na znanje vest da su svi troškovi, zahvaljujući darežljivosti hodočasnika, sada isplaćeni.

Italija ima 272 biskupije; najmanja među njima je Ostija sa 3410 vernika. Njom upravlja kao biskup dekan kardinalskog zbora Tiseran. Od 81 kardinala 30 je Italijana.

Pod pokroviteljstvom francuskog episkopata osnovan je komitet za borbu protiv gladi koji će po primeru nemačkih katolika prikupljati priloge za najbednije u svetu.

Ove će se godine u Hanoveru održati Nemački katolički tedan. Već je stupilo u akciju 18 komiteta koji vode potrebne priprave za tu veliku manifestaciju nemačkih katolika.

U Rimu se održao od 10—16 decembra pod pokroviteljstvom kardinala Valerio Valeri međunarodni kongres za svećenička i redovnička zvanja.

U Parizu je umro bvši biskup kneževine Monako Msgr Riviere u 90 godini života. Pokojnik je osnovao župu sv. Dominika i bio župnik u župi sv. Tome Akvinskog.

Misijska bilanca trogodišnjeg vladanja pape Ivana XXIII. Za to vreme osnovano je 46 misijskih teritorija: 22 biskupije, 11 vikarijata i 13 prefektura; zatim tri nove ap. delegature, stvoreno je 25 crkvenih provincija, 107 svećenika u misijskim zemljama imenovano biskupima. Konačno su u te tri godine Japan, Filipini, Tanganjika dobili svoje prve kardinale.

Kardinal Feltin je prigodom otvaranja francuskog parlamenta služio svečanu misu i u propovedi upozorio katoličke parlamentarce da sprovedu u delo, koliko je samo moguće, načela nove socijalne okružnice »Majka i Učiteljica«.

7 novembra umro je u Minsteru od srčane kapi naslednik kardinala von Gallena Mihael Keller u 66 godini života. Dan pred smrću slavio je 40 godišnjicu svećeništva. Pokazivao je najviše interesa za odgoj svećeničkog podmlatka. Stoga je bio i član koncilske komisije za studij i semeništa.

Obraćenik. Veliku pažnju je pobudila u svetu izjava 47 godišnjeg docenta univerziteta u Upsali Stiga Lindholma. On je pripadao državnoj luteranskoj veri i više puta bio kandidat za luteranskog biskupa. Sada se zahvalio na docenturi i izjavio da prelazi na katoličku veru.

Senegal je uspostavio diplomatske odnose sa Svetom Stolicom, kako je to bilo objavljeno 17. novembra 1961. istovremeno u Vatikanu i u Dakaru, prestonici Senegala. Iza Etiopije, Liberije i UAR, Senegal je četvrta afrička zemlja, koja održava redovne diplomatske odnose sa Svetom Stolicom.

Na ekumenskom sastanku u Strasburu u prvoj polovini novembra dva profesora Sergijevog pravoslavnog fakulteta u Parizu hvalili su odvažnost i umešnost pape Ivana XXIII u delu za crkveno jedinstvo. Rektor episkop Kasije je izjavio da je sadašnji papa vidio što drugi nisu videli, da se put prema jedinstvu nalazi u upoznavanju i velikoj ljubavi, a da takav put traži izvanredne napore. Da li će ti napori uspeti, još ne znamo, Bog vodi ljudsku istoriju, reči su episkopa Kasija.

Turski poslanik kod Svete Stolice izjavio je u Ankari da sadašnji papa visoko poštuje Tursku i gaji velike simpatije prema njoj. Predsedniku Turske Republike generalu Gurselu predao je zlatnu medalju Ivana XXIII.

Ministar predsednik Sirimavo Bandaranaike uputila je 6 svetskom kongresu budista poruku u kojoj naglašava da je religija veliki potporanj u vrtlogu naših dana.

25 biskupa šestih država Srednje Amerike će zajednički podupirati novo osnovani katolički univerzitet u Managua u državi Nikaragui. To je jedan od zaključaka njihove 11 zajedničke konferencije.

Fulton Šin, pomoćni njujorški biskup, izjavio je u Buenos Airesu da u životu ne odlučuje broj nego duhovna snaga ubeđenja, ne brojno stanje vernika nego moć njihove vere.

A. Geyser, redovni profesor starog zaveta na kalvinskom fakultetu u Pretoriji u Južnoafričkoj Uniji mora se zagovarati pred komisijom od 15 članova što je »neobično tolerantan«, pošto je kritikovao neke studente koji su odbili da diskutiraju s katolicima. Holandsko reformistička crkva u Uniji podupire rasističku politiku svoje vlade te pokazuje velike antipatije prema katoličkoj Crkvi.

U Marijino svetište Altötting u Bavarskoj hodočastilo je prošle godine oko jedan milion hodočasnika, što rečito svedoči o omiljenosti tog prošteništa.

Kamerun je dobio prvog domaćeg nadbiskupa. Papa je imenovao za nadbiskupa Jaunde domaćeg svećenika Zoa. Novoimenovani nadbiskup je završio svoje bogoslovske studije u Volye, onda otišao u Rim gde je položio doktorat. Zatim se vratio u domovinu, služio u Ombesi i Jaundi gde je vodio dobrotvorne ustanove i osnovao narodni univerzitet. Napisao je razne studije.

Sudan je nezavisna afrička zemlja sa 10 miliona stanovnika. Severni deo zemlje je arapski i muslimanski sa 7,5 miliona stanovnika. U južnom delu žive crnačka plemena, koji su većinom još neznabošci. Katolika je samo nekih 200.000.

U Bankoku u Tajlandu održava »Pax Romana«, međunarodna organizacija katoličkih studenata, od 1—20 decembra seminar za 60 azijskih studenata, kako bi postigli bolje katoličko obrazovanje.

Benediktinska opatija Solem u Francuskoj podiže u Senegalu u selu Ker Musa, blizu Dakara, novi samostan. Prvi patri su već stigli da vode izgradnju novog doma.

San Francisko. Poznati pobornik kruničarskog pokreta Patrik Pejton skupio je u tamošnjem parku pola miliona vernika na najveću versku manifestaciju u SAD.

Poljska. Anketa među studentima Krakova je utvrdila sledeće: 83% studenata veruje u Boga; 56% studenata i 61% studentkinja prisustvuje nedeljnoj misi. 3,8% studenata i 5% studentkinja izjasnilo se da ne veruje. Slične su brojke registrovane i na drugim poljskim univerzitetima. Izgleda da se stanje posle 1957. godine popravilo.

Bavarska je poklonila tri lepa zvona crkvi na Pastirskoj poljani u Betlehemu. Zvona su usklađena na melodiju »Gloria«. Ima nade da će ta zvona prvi put zazvoniti na svom odredištu već za Badnje veče.

Carigradski patrijarh Atenagoras I slavio je svoj 75 rođendan. On je najviđeniji predstavnik pravoslavlja, odlučni pobornik za crkveno jedinstvo. Osobno poznaje Papu Ivana XXIII, prema kome gaji iskrene simpatije.

Bivši francuski Kongo sa prestonicom u Brazavilu ima nekih 800.000 stanovnika, od kojih do 300.000 katolika i 150.000 protestanata. Muslimana je samo 10.000, ostali su još neznabošci. Katolici imaju jednog nadbiskupa i dva biskupa, 192 svećenika i braće pomoćnika te 141 redovnicu. U katoličkim osnovnim školama uči preko 50.000 dece, u srednjim 1000, u stručnim 558. Katolici izdavaju jedan nedeljni list u 9000 primeraka na francuskom jeziku.

»EVANĐELJE« je nova knjiga, koju je dalo u tisak Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Knjiga će imati oko 400 stranica i lijepo je opremljena. U njoj su 22 geografske karte Palestine, na kojima je ucrtan boravak i kretanje Isusovo. Pored toga ima i fotografija iz Isusove domovine.

To je zapravo život i nauka Isusa Krista, to jest »evanđeoska harmonija« ili »usklađeno evanđelje« sastavljeno iz pomno odabranih 340 evanđeoskih odlomaka, koji su međusobno tako raspoređeni i usklađeni, da sačinjavaju jedinstveni i vremenskim slijedom poredani izvještaj o životu i nauci Kristovoj. Uvodnu riječ za ovo izdanje napisao je zagrebački nadbiskup preuzv. g. dr Šeper. Osim kratkog komentara u knjizi je opširan Dodatak s povijesnim dokumentima o Isusovoj osobi, pregled postanka pojedinih evanđelja, povijesni tijek života Isusova, podaci o geografiji i prilikama u Palestini za vrijeme Kristovo kao i razna kazala u vezi s tekstom.

Na izradbi ovakvog djela radila je ekipa talijanskih biblijskih stručnjaka. A sam evanđeoski tekst preveo je iz grčkog izvornika na hrvatski franjevac O. Bonaventura Duda.

Knjiga će stajati 600 Din. a prema ugovoru s tiskarom imala bi izaći koncem siječnja ili tokom veljače. Knjiga se tiska u ograničenom broju primjeraka, pa oni, koji je žele osigurati za sebe, treba da unaprijed pošalju novac na: Hrvatsko Književno Društvo Sv. Ćirila i Metoda – Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21, koje ima čekovni račun broj: 400-21-3-513. Knjiga će se otpremati naručiteljima onim redom, kako budu stizale uplate.

Božićna priča

SKANDAL U STRIČEVOJ KUĆI

Probudio sam se i ugledao nad sobom nepoznat strop. Kroz modre zavjese teško se probijalo mliječno svijetlo božićnog jutra. Doista, nisam kod kuće, nego u gostima kod strica. Brzo sam skočio iz kreveta i stao se oblačiti.

Premda je Božić, ja moram u susjedno selo, gdje me sutra čeka posao na gradnji stubišta u školi, jer se staro srušilo, ali, srećom, bez ikakvih posljedica. Izvana je još dobro izgledalo i nitko ne bi slutio da je crvotočno. Srušilo se pri dnu, moglo se i popraviti, ali nitko nije htio izložiti djecu opasnosti da se povrijede; htjeli su novo, čvrsto stubište.

Ljude za rad najbolje ću prikupiti u selu danas, kad su kod kuće i slave Božić. Rekao sam stricu i cijeloj njegovoj obitelji da neću prisustvovati božićnom ručku, ali ću doći natrag oko četiri sata, baš kad gosti budu na okupu. Žurio sam i u kupaonici, da bih se što prije oprao i počešljao, jer sam htio stići na ranu misu. Iz kupaonice, koju sa stričevom sobom vežu tanka, tapetna vrata čuo sam jako glasan razgovor.

Strina je govorila:

— Grozno! nisu nam na vrijeme donijeli rum. Kako će kuharica pripremiti tortu bez ruma? Pa to je da čovjek umre od jada!

— Zamolit ćemo gostioničara da nam proda ili posudi od onog ruma, koji skriva u svojem stanu, — reče stric.

— Ah, to nije onaj rum, kakav meni treba, — plačnim glasom je nastavljala strina.

— Je li ogrlica na mojoj košulji tvrda kao led? — pitao je stric.

— To je u redu, hvala Bogu, — reče strina. — Ali stolar nije načinio novi krov na našim jaslicama. Onako stare jaslice, još sa poderanim krovom neću staviti ispod bora. Dolazi poznati slikar i umjetnik Darko, pa se neću valjda pred njim sramotiti sa takvim ružnim predmetom!

— To se razumije, — reče stric.

— Jučer kad sam donijela jaslice iz podruma, vidjela sam to. Stolar je obećao da će navečer doći i popraviti, ali nije došao. Pa što ja mogu, — zijevala je strina previše šumno.

— Pazi, Ida, — upozoravao je stric. — Odojak mora doći na stol jako vruć sa kožicom koja puca i blista. Bio bi skandal da se donese hladno pečenje!

— Valjda me nećeš učiti? Ja bih prije umrla nego se osramotila pred ljudima. Meni je jako stalo do mojeg ponosa, to ti najbolje znaš!

— Znači, i prije i poslije podne bit će toliko posla u kući, — mrmljao je stric. — Pa kad ćemo u crkvu?

— I sutra ima misa, — rekla je strina. — Jer ako prije podne idemo na misu, služinčad će sve pokvariti bez našeg nadzora, pa bih morala propasti u zemlju pred gostima zbog nagorjelih kolača i loše očišćenog živinskog mesa.

— Dobro, sutra ćemo ići na misu. A umjesto jaslica raširit ćemo pod borom darove za trgovčevu djecu i nećakinju mojeg šefa. Veseli me da su to lijepi pokloni, jer nam ti ljudi uvijek mogu koristiti. I već su nam koristili...

Tiho sam izišao iz kupaonice da me ne čuju. U živom razgovoru nisu čuli, vjerojatno, ni moj ulazak, ni vodu iz česme. Ja sam im, doduše, sinoć rekao da ću jako rano otići i da ih neću buditi, nego ću im čestitati blagdan popodne, pošto se vratim iz sela. Kad sam čuo da su budni, htio sam ipak ući u sobu i zaželjeti sretan Božić. No, kad sam razabrao razgovor do kraja, predomislio sam se.

Imao sam svoj posebni plan.

U selu sam dosta lako i uspješno riješio poslovne dogovore. Pronašao sam ljude vješte takvom poslu i one, koji će vršiti pomoćne radove, pa sam se ranije vratio u gradić, i došao u stričevu kuću, upravo kad su gosti od ručka prešli u veliku sobu, gdje su već pristizali popodnevni gosti.

Sve je bilo svečano dotjerano, blistavo, okićeno.

Sa zidova su gledale mnoge stričeve i strinine slike, njihovi portreti; u vazama je bilo zimskog cvijeća; na boru su svjetlucale staklene loptice, licitarska srca, crvene gljive od voska, životinje, ptice...

Na gospodi se vidjelo da su spavali skoro do ručka, na gospođama da su se cijelo prije podne pripremale za ovaj posjet. Svi su bili zaglađeni, namazani, nacifrani u punoj mjeri.

Smijali su se i pripovijedali, jeli kolače (oni koji su bili pozvani na ručak) i pečenje, sireve i majonez (oni koji su došli iza ručka). Tu se kikotalo, jelo, pilo, govorilo o jelu i piću, o tomu tko je što kupio, tko je kupio više od onog drugog za stan i odjeću i obuću i novo pokućstvo i auto i tko je kupio najviše i što će još tko kupiti više od drugih.

Sjetio sam se onih razgovora, što sam ih čuo u seoskim kućicama: o djeci koja su dobri đaci u školi, o brigama koje su teške, ali će Bog dati da se nadvladaju. Slušao sam žalbu starog Pavla, koji je opet pretukao ženu, pa je i nakon ispovijedi htio još i meni i svima da se ispovijedi, da se jače

pokori, da bude sigurniji da je barem do Uskrsa neće istući. I svijetle i tamne strane čovjeka čuo sam u selu, ali je svijetlo nadjačavalo tamu; osjećalo se da nitko ne želi prepuštati se tmini, već se svi hoće na ovaj božji dan boriti protiv mraka u svojoj duši.

U tim seoskim kućama vidio sam jaslice na počasnom mjestu. Djeca su ih sama gradila i uljepšavala. Djeca su mi tumačila da su načinila krov od slame, kao na kućama u njihovu selu, jer Isus nije bio bogat, kao ni oni što nisu, a na krovu nema snijega, jer tamo, gdje se Isus rodio nema tako jake zime i snježnih pahuljica, o tomu su učili u školi.

Doista, Isus nije imao svakojakog pokućstva i slika u zlatnim okvirima i bezbroj drugih nepotrebnih stvari. On je od svega nepotrebnog bio slobodan. Zato je mogao posjedovati sve što je potrebno ljudima i darovati ih bogato upravo onim, što im jedino treba.

Nije zabranio skupljati zemaljsko bogatstvo. Ali je pod sve težim grijehom obavezao one, koji sve više skupljaju — ako to ne podijele onima, koji su prikraćeni. Mislio sam o tomu i gledao ove ljude, koji su čvrstim zagrljajem ogradili gomilu suvišnih stvari i nepotrebnog posjeda, da im ne bi nitko mrvicu mogao otkinuti. Gotovo sam uzviknuo: — Pa ugušit ćete se pod teretom svega što ste nagomilali! Ugušit ćete se u želji da sve to pojedete i prenesete sa sobom u grob! Zar ne vidite da vam već duša izdiše pod teretom suvišnosti i sebičnosti?

Ušao sam u sobu i pozdravio sam se s gostima. Strica i strinu nisam pogledao. Počeo sam odmah jesti ogromnim zalogajima i piti iz prepune čaše. Pripovijedao sam punim ustima kako kupujem dvije kuće i dva auta, kako ću stijene u svojim sobama pokriti skupocjenim sagovima. Svi su se okupili oko mene i slušali poluotvorenih usta, pažljivo, kako ne bi slušali najslavnijeg govornika svijeta.

Stric i strina su stajali zapanjeno u dnu sobe. I gosti su zaboravili na njih. Divili su se skupim sagovima o kojima sam brbljao.

Netko je dodirnuo moju ruku. Bio je stric, koji me pozvao u susjednu sobu. Pošao sam odmah. Tek sad su se svi prenuli i vidjeli da se događa nešto što nije u redu. Stričevo zapanjeno lice ih je osvijestilo, sjetili su se da nisam pozdravio domaćine, da sam jeo kao prostak i da sam o skupim kupovinama sigurno lagao. Počelo je šaputanje, užasavanje, pravi mali skandal.

Za to vrijeme je stric razgovarao sa mnom.

— Ponizio si me, — govorio je drhtavim glasom. — Nisi me pozdravio, a ni strinu. Mi smo danas, ovdje, domaćini. U našoj kući se nalaziš, kao i svi ostali, zbog nas... Gutao si meso, kao gladan vuk... Zar se ne sramiš pred ljudima?...

Htio sam viknuti, ali sam govorio vičuće riječi vrlo tihim glasom:

— Sutra ću pozdraviti tebe i strinu. Sutra ću vam čestitati blagdan. Kao i vi Isusu. Ovo je Njegov dan, a Njega nema u ovoj kući. Pod svakim seoskim krovom sam ga našao, svi su oni siromašni ljudi prvo Njemu čestitali blagdan, koji je Njegov, a tek onda su zvali goste da se s njima vesele svojem pokajanju na ovaj dan, svojoj ispovijedi, odluci da budu bolji koliko to mogu. A ovdje je sve zbog ljudi koji jedu i piju, zbog cifranja i gutanja velikih komada mesa, pa sam i ja tako uradio! Nije pravo da vam ovako govorim, kao starijem. Ali, ja sam samo postupio kao vi sami. Zaboravio sam svrhu blagdana, pa vas nisam pozdravio, jeo sam kao vuk i brbljao gluposti, kao svi ostali, koji u ovaj dan i u ovaj skup, sazvan zbog toga dana, nisu unijeli ni najsitniju mrvu svog srca. Oprostite, ja ću se povući u svoju sobu, jer mi je najteže podnositi pustoš srca i duše, život da bi se jelo, hvalisalo i umrlo, laž — jer je ovo lažni blagdan u vašoj kući...

Uletjela je strina crvena i bijesna. Mislio sam da će oboje navaliti na mene grubim riječima. Ona je to, čini se i kanila, ali ju je stric kretom ruke primirio i rekao:

— Vidiš, Ida. On ima pravo. Prekasno smo donijeli jaslice iz podruma... Brinuli smo se za rum i pečenku, a nije nas bilo brige za misu, ni za Isusovu sliku u jaslicama, pod borom... A bor je okićen zbog Njega, zbog Isusa... I sve bi ovo drugo imalo biti Njemu u čast... Mi ga nismo pozdravili ni jutros, na oltaru, ni u jaslicama kod kuće... Zato ovaj mladi čovjek nije pozdravio nas... Pravo je to...

Strina je slušala zapanjeno, a onda je najednom počela plakati. Ja sam šutio zbunjeno. Stric nas je obadvoje zagrlio i uzviknuo:

— Dobro je. Dobro je što je sve ovako... Ipak, ima srca u ovoj kući. I ti si dokazao, sinko. I mi starci. Sretan Božić, dragi moji!...

D. L. P i t a n j e: Zašto žena ne sme da poslužuje kod Mise? O d g o v o r: U krajnjem primeru je prema kan 813 Crkvenog Zakonika dozvoljeno da žena izdaleka odgovara svećeniku koji služi na oltaru. Podvorničku službu u celosti žena ne može vršiti upravo, jer je žena. Po Božjem pravu samo muškarci mogu postati klerici, službenici oltara. Tako je bilo već u starom zavetu, tako je Krist odredio i za Novi zavet. U prvo kršćansko doba misniku su dvorili na oltaru: đakon, poddakon, akoliti, dakle sami klerici. Kasnije tek je došlo da običan laik kao podvornik ili ministrant poslužuje misnika na oltaru.

B. C. Pitanje: *Da li je katolička Crkva stvarno pobornik mira?* Odgovor: *Kristova moralna načela kojih se drži i njegova Crkva bez sumnje vode međusobnom razumevanju i miru među ljudima i narodima. Nastojanja pape Benedikta XV i Pija XII za vreme prvog i drugog svetskog rata dovoljno su poznata. Međutim, Krist nije za mir po svaku cenu, pod svakim uslovom. Sam je naime kazao: »Nemojte misliti da sam došao doneti mir na zemlju! Nisam došao da donesem mir već mač. Da, došao sam da rastavim sina od oca, kćerku od njezine majke i snahu od njezine svekrve. Čoveku će biti neprijatelji njegovi ukućani« (Mt. 10, 34—36). Da je Krist bio apsolutni pacifist, ne bi umro mučeničkom smrti na križu. Od svog božanskog učenja Krist nije otstupio, nego je u potvrdu njegove istinitosti položio svoj život. To isto traži Krist od svakog svog sledbenika. Tako se ni Crkva nikada ne može odreći svoje od Krista primljene nauke, svog božanskog poslanstva da vodi čovečanstvo večnom spasenju.*

D. B. Odgovor: *U slučaju da nikako ne možete dolaziti na veronauku, nabavite si barem veronaučne knjige: Krščanski nauk, Biblijsku povijest, Sveto pismo, a možda i kakvu drugu religioznu knjigu. Pažljivo ih proučavajte, katkada posetite svog dušnog pastira da Vam nešto objasni, pa ćete na taj način dopuniti svoje versko obrazovanje i učvrstiti svoju veru.*

I. B. Odgovor: *Na svetu smo Misu dužni dolaziti samo nedeljom i zapovednim blagdanom. Nemojte olako sami doneti konačni sud da Vam je moralno nemoguće redovno prisustvovati svetoj misi, nego upitajte savesnog svećenika. Ako se pokaže da je tome tako, onda nemate teškog greha kad ste izostali od nedeljne mise. No, krščanska svest, duhovna potreba učiniće Vas pronicljivim da ćete već naći nekih mogućnosti. Neka pomoć će Vam biti da kod kuće slušate misu preko radija ili u vreme mise molite misne molitve ili svetu krunicu.*

A. N. Odgovor: *Nemojte se čuditi, ako Vas roditelji upozoravaju na veliki oprez u biranju životnog druga. Ko pozna život, zna koliko ima tragike u mnogim brakovima. Konačno, dobar katolik mora u bračnim stvarima slušati i svoju Crkvu, dobru i brižljivu Majku, te postupati po njezinim uputama i zapovedima. Već je sv. Ciprijan kazao: Niko ne može imati Boga za oca, ko nema Crkvu za majku.*

F. Z. Pitanje: *Kako je moguće da dođe u samostanu sa strogom klauzurom do takvih škandala, kakav se desio u italijanskom samostanu, klarisa San Dona di Piave u blizini Venecije, gde su se fizički obračunavale jedne redovnice sa drugima?* Odgovor: *Italija ima 153.312 redovnica, od toga 13.923 sa strogom klauzurom, koje se posvećuju pre svega molitvi i delima samozataje. Pobuna onih sedam redovnica iz San Dona samo je izuzetak, što dokazuje i publicitet koji je nemili događaj probudio. Slučaj sam svedoči da čovek ostaje čovek, bez obzira kakvo odelo nosi i u kakvom se staležu nalazi. Redovnički je stalež svet i savršen, ali svaki se redovnik mora tek trsiti da bi postao svet. Može se desiti da je u Božjim očima osoba iz sveta svijeta od one iza samostanskih zidina.*

T. L. Pitanje: *Zašto Bog dopušta da tolika nevina deca širom sveta trpe glad i podnose tolike druge nevolje? Zar nije to okrutnije od postupka kralja Heroda nad betlehemskom decom?* Odgovor: *Istina je da je svet suzna dolina gde stradaju grešnici i pravednici, odrasli i nevina deca. Takav je posle istočnog greha plan Božje providnosti. Ko ne zna da mogu nesavesni upravljači, na pr. Hitler, gurnuti milione i milione ljudi u neopisivo trpljenje i bedu. Bog, poštujući ljudsku slobodnu volju, dopušta takvo zlo. Drugi važan činilac trpljenja na svetu jeste u nesavršenosti stvorenih bića. Dete kao dete je nemoćno, pa se može samo mukom razvijati i napredovati. No, Bog je velik, pa zna svako zlo okrenuti na dobro, kao što je Kristovom mučeničkom smrću spasio čovečanstvo prokletstva. Nevini patnici su blagoslov za sebe i svet. U nebu će se svaki takav blaženik neprekidno zahvaljivati Bogu za trpljenje u ovom životu, koje mu je pribavilo večnu nagradu u nebu.*

G. K. Pitanje: *Da li katolik može zagovarati laicizam?* Odgovor: *Ako reči laicizam dajemo onakvo značenje kakvo su dali francuski biskupi prigodom referenduma za njihov novi ustav, onda je to moguće. Francuski ustav proglašava Francusku laičkom republikom. Francuski biskupi su tumačili izraz »laički«, da je država kao vrhovna svetovna vlast na svom području nezavisna ili autonomna. Svećenstvo odnosno Crkva nema prava da se meša u njihovu autonomiju. Ako bi, međutim, neko tumačio laicizam kao sistem koji poriče Boga i njegova suverena prava nad svakom ljudskom delatnošću, dakle i naučnom, umetničkom, socijalnom, političkom, takav čovek svakako ne bi bio pravi katolik.*

ZDRAVKA. Odgovor: *1) U duhovnom je životu najvažnije, da se svako smireno pokori savetima svoga duhovnog vođe — ispovednika. Njemu treba otkriti iskreno stanje svoje duše, jer samo tako može on dati potrebne i primerne savete. — Ako želite napredovati u savršenstvu potrebno je*

što bolje upoznati volju Božju te izvršiti je. — 2) Sva dobra dela mogu se prikazati i za druge, ali »Veliko obećanje« za pobožnost prvih petaka dobije samo onaj, koji sam obavlja tu pobožnost.

SRETAN BRAK

Jučerašnji sam dan proveo kod jedne sretne obitelj. Kako je to ugodno i okrepljujuće! U vrijeme, kad gotovo svi jadikuju i tuže se, ovaj muž i ova žena glasno kažu: Mi smo sretno izabrali i ne želimo ništa drugo, no što posjedujemo. I kad bismo se opet morali odlučiti, s istim bi oduševljenjem ponovno kazali: »Da«! Mislim da smijem upozoriti da se tu radi o izglednim ljudima na koje će svatko s dopadnošću pogledati. Za mene je užitak nalaziti se u njihovom društvu. I kad sam ih tako promatrao, upitah sam sebe: A zašto su zapravo oni sretni? Odgovoı koji sam si dao je taj:

Prije svega, oboje su ne samo inteligentni ljudi, već su i sličnih duševnih svojstava i nazora. Oni se interesiraju za iste stvari i zato mogu o njima međusobno i razgovarati. Doduše oni baš nisu bogati, ali imaju dobar ukus i s onim što imaju, nastoje učiniti najbolje. Žena se dobro odijeva, ali ne raskošno: Jela koja priprema, ne samo da su zdrava, nego su ukusna i lijepo servirana. Njihovi su karakteri slični i oboje imaju jednaki smisao za humor. Oni su rado zajedno, i zajednički provedene časove znaju dobro iskoristiti, tako, da društvo bračnog druga pretpostavljaju svakom drugom društvu. Instinktivno biraju zajedničke prijatelje, što nije beznačajno za skladan brak.

Mislim, da među njima postoji i vrlo jaka fizička privlačnost. Istina je, da su to stvari o kojima se može govoriti samo općenito bez ulaženja u lične intimnosti. A ipak, ima sitnih znakova, poteza i pogleda koji drugome ne mogu izbjeći: stanovita nježnost u boji glasa, stisak ruke, pa još i nakon dvadeset godina braka, bez ikakvog straha da bi možda ispadali smiješni; izmjenični pogledi; slobodni radosni način kojim govore o ljubavi. Oni koji su možda doživljeli razočaranje u tom pogledu, govore o toj temi ciničkim i ponizujućim tonom koji izdajnički djeluje. Oboje pak mojih prijatelja vole ljubav i to se na njima opaža.

A što još? oboje su dobrohotni i znaju kako se jednu scenu smiješkom završava. Sigurno da i kod njih (iako rijetko) dolazi do takvih scena. Život nije raj! I oni poput drugih moraju koješta podnijeti, pa se onda i koja gorka kaže.

Ali oni to govore na poseban način, gotovo kao da žele drugoga na smijeh navesti. Čak i iza umjetnih oluja kućnih scena, živo se osjeća ljubav, pristojnost i smisao za humor. Oboje točno znaju da nesuglasje ne će dugo potrajati, da će se mir opet povratiti, odnosno da je on praktički već i uspostavljen. Zato se i ne može govoriti o pomirenju, kada kod njih nije nikada ni došlo do prave svađe. To su kao aprilske kiše koje trajnom proljeću njihove ljubavi ne mogu naškoditi.

A što je vrlo značajno: oni nisu ljubomorni. O, naravno da nijedno od njih ne bi trpjelo da ga drugo vara. To bi ga strašno razočaralo, ne toliko zbog brutalne činjenice kao takove, već mnogo više zbog neiskrenosti i pomanjkanja povjerenja. Njihova bi ljubav zbog toga sigurno propala.

I na kraju: oboje je ispunjeno jasnom i budnom ljubavi prema njihovoj djeci, koja ih međusobno još jače povezuju. Oni se ne mogu ubrojiti među roditelje koji misle da su njihova djeca čudo mudrosti i nadarenosti ili da su sveci, niti se mogu ubrojiti među one koji se neprestano tuže na grijehe mlade generacije. Oni popuštaju uzde svojoj djeci i dopuštaju im da se svojoj mladosti raduju, tako dugo dok je to u granicama razbora. Ali čim se ukaže potreba da je razborito uzde malo pritegnuti, zbiva se to u najpotpunijem sporazumu, to jest, oni to dogovorno rješavaju, kao i sve ostalo. Mislim, da tako kao njihova, izgleda jednostavna prava sreća.

(Iz »Sintesi«, Milano)

PAPINE NAKANE za mesec januar: 1) Da bi se priprave za ekumenski koncil najvećom marljivošću nastavile. 2) Da bi ekumenski koncil razlivao svetlo evanđeoske istine i u nekršćanski svet.

OBAVEŠTENJE. Ovim brojem »Blagovest« stupa u 31 godište. I u 1962 godini će nastojati da pruži svojim dragim čitaocima nešto poučnog i korisnog štiva. Glavne će rubrike ostati iste. Blizina budućeg općeg sabora, važna socijalna papina okružnica svakako će naći odjeka na stranicama našeg mesečnika. – Uredništvo rado sluša mišljenje svojih čitalaca, njihovu kritiku i savete kao i njihova pitanja, koja daju listu posebnu boju. — Cena pojedinom primerku jeste 30 din. Ko prima na svoju adresu jedan jedini primerak, plaća godišnje 420 din. Poverenicima od 10 primeraka i više daje se 10% popusta. Oni kojima su preostali neplaćeni brojevi, neka ih što pre vrate. Pretplata neka se šalje unapred.

DRAGIM PRIJATELJIMA I ČITAOCIMA UREDNIŠTVO I UPRAVA ČESTITAJU SRETAN BOŽIĆ I BLAGOSLOVLJENU NOVU GODINU 1962.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-22-3-831, »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br. 20-268.